

ERZSÉBETVÁROS

ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉTHETENTE MEGJELENŐ INGYENES LAPJA

2024. FEBRUÁR 29.

ujsag@erzsebetvaros.hu

www.erzsebetvaros.hu

Erzsébetváros Hírei

A költségvetés: politika számokban

Erzsébetváros 2024-ben majdnem 45 milliárd forinttal gazdálkodhat. A képviselő-testület döntése szerint az önkormányzat idén minden eddiginél többet költethet szociálpolitikára. Segélyekre, a rászorulóknak megsegítése érdekében és olyan egészségügyi, gyermekvédelmi és az időskorúakat segítő szolgáltatásokra, amelyeket a Bischitz Humán Szolgáltató Központ nyújt a kerület lakóinak. A testület meghallotta a lakók kritikáját és eddig példátlan összeget szán takarításra is. A költségvetést a Fidesz és az Élhető Erzsébetváros képviselőinek ellenszavazatával fogadták el.

Cikkünk a 3. oldalon

ÖNKORMÁNYZATI KIADÁSOK A BISCHITZ HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT FENNTARTÁSÁRA (millió forint)

ÖNKORMÁNYZATI KIADÁSOK TAKARÍTÁSI FELADATOKRA (millió forint)

2 FELÚJÍTÁS KEZDŐDÖTT A KÉTHLY ANNA TÉREN

5 KAMERARENDSZERREL A FALFIRKÁLÓK ELLEN

7 VITA: LEGYENEK-E NAPVITORLÁK A KLAUZÁLON?

9 GÁBOR ZSASZA ÉLETE A SPINÓZA SZÍNPADÁN

10 A NAGY ERZSÉBETVÁROSI KÁVÉHÁBORÚ TÖRTÉNETE

Heti Betevő: Erzsébetvárosban van otthon

Cikkünk az 5. oldalon

A szeretetkonyha, amely idén elnyerte az év Fővárosi Civil Szervezete díját, az Akácos Udvartban rendezkedhet be, miután a Klauzál térről kiszorult annak felújítási munkálatai miatt. A szervezetet a Kisüzem vendéglátóhely szakácsai alapították, akik érezték annak az ellentmondásnak a feszültségét, hogy egyesek rengeteg pénzt tudnak költeni ételre-italra, miközben másoknak gond a napi betevő megszerzése is. Perselyezni kezdtek a bulinegyed szórakozóhelyein és az első 50 adag ebéd megfőzése után ma már hétről hétre 350 rászorulólt ültetnek asztalhoz. Vendégeik között sok a hajléktalan, de a rendezett lakásokból érkező nyugdíjas is, akiknek ma gyakran választaniuk kell, hogy ennivalóra, vagy gyógyszerre költenek. Ma már Józsefvárosban, Makón, Székesfehérváron és Pécsen is felszolgálják a heti betevőt.

Aki jókedvében ír verset

Az olvasó hálás azért, ha az író vidámságot, könnyedséget tud neki adni. Ezt vallja Varró Dániel, aki a gitáros-zeneszerző fellépő társával, Molnár Györggyel február 17-én bőven adott vidámságot és könnyedséget is a közönségnek a Csányi5 történeti tárbán. A főként gyerekekből és nagyszülőkből álló közönség vissza is tapsolta őket és negyedórányi ráadást követelt. Lapunk munkatársának a költő elmondta: valójában ő csak jókedvében tud verset írni, olyasmit, amit maga is szívesen olvasna. Hogy a klasszikus mesékben sok a szörnyűség? A gyerekek nem bánják, mindaddig, amíg a történetnek jó a vége és nem igazságtalanul szomorú a befejezés.

Cikkünk a 9. oldalon

Cikkünk a 3. oldalon

A Jósika utca a jövőbe vezet

Több zöld, jobb levegő, élhetőbb lakókörnyezet. Ezt ígéri az a közel fél-milliárd forintos beruházás, melyet az Európai Unió „Egészséges utcák” elnevezésű pályázata tesz lehetővé. Itt 29 mezei juharfát ültetnek, 200 négyzetméter zöldfelületet hoznak létre. Széles, jó minőségű, vízáteresztő járdaburkolatot, új pályaszerkezetet építenek, az utcában lesz ivókút, lesznek padok és korszerűsítik a közvilágítást is. A gépkocsiforgalom megengedett sebességét 30 km/óra csökkentik. Hasonló beruházás készül a Dembinszky utcában is.

Modernebb, fenntarthatóbb lesz a Bethlen Téri Színház

■ **A 120 millió forintos fejlesztés közösségi egyeztetés után kezdődhet el.** Szébb, zöldebb, barátságosabb teátrum lesz várhatóan már 2026-ban a Bethlen téren. Külső-Erzsébetváros egyetlen színházát uniós forrásból újítják fel. Az épületet korszerűsítik, a környezete zöldebb lesz, és a házban működő kávézó is új funkciót kaphat.

Február 23-án létrejött egy munkacsoport: Az épület tulajdonosaiból, használóiból alakult meg a színes közösség. Tagjai lakók, itt működő vállalkozók és civil szervezetek képviselői, színházi dolgozók, önkormányzati szakemberek, a szomszédos Állatorvostudományi Egyetem és a McDaniel College (amerikai egyetem) hallgatói. A következő hónapokban rendszeresen találkoznak és beszélgetnek a beruházásról, ezt követően közös álláspontot alakítanak ki arról, hogyan újuljon meg a színház környezete, milyen közösségi funkcióknak feleljen meg az épület.

Pszichodráma csoport szorongó gyerekeknek a Varázsdobozban

■ Tovább bővíti terápiás szolgáltatásait a Varázsdoboz Fejlesztő Központ. Március végétől pszichodráma csoportot indítanak olyan 5-7 éves gyerekeknek, akik különböző szorongásos tünetekkel, magatartásproblémákkal, beilleszkedési zavarokkal küzdenek. A csoportos pszichodrámat elsősorban beiskolázásra váró nagycsoportos ovisoknak ajánlják, illetve azoknak az első osztályosoknak is, akiknél iskolaéretlenség gyanúja merülhet fel. A terápiás foglalkozásokat két pszichológus vezeti. Egyikük, Gólya Barbara elmondta: a csoport indítása előtt minden szülővel egyéni konzultációt tartanak, átbeszéljük a gyerek tüneteit, panaszait, hogy kiderüljön, valóban pszichodráma van-e szükség vagy más javasolnánk. A csoportokban a gyerekek és a terapeuták közösen találnak ki meséket, s hogy kik legyenek a szereplői, majd eljátszák a történeteket. Ezek a közös játékok fejlesztik a kicsik kreativitását, társas kapcsolataikat, támogatják érzelmi fej-

lődésüket. A mese nyelvén megtanulják kifejezni a nehéz érzéseiket is.

A pszichodráma csoport 10 alkalmas lesz, maximum 6-7 fővel indul, a 90 perces foglalkozásokat várhatóan csütörtökönként 13 órától 14.30-ig tartják. A Varázsdobozban a szolgáltatások a piaci árnál jóval olcsóbbak, és részletfizetés is kérhető. Más kerületekből is lehet jelentkezni. A pszichodráma csoportra a jelentkezéseket március közepéig várják.

Cím: Varázsdoboz Fejlesztő Központ
1074 Bp., Dob utca 27. Tel.: 06 1 266 0485
E-mail: varazsdobozjatszohaz@bjhuman.hu

Vízesség a Kazinczy utcában

■ A gépkocsivezető rossz manővere miatt egy teherautó február 21-én kidöntött a Kazinczy utcában egy tűzcsapot. Személyi sérülés nem történt, a térköves területen két négyzetméteres kátyú keletkezett.

Sakk Diákolimpia a Barossban

■ Öt erzsébetvárosi iskolából 48 diák nevezett a Sakk Diákolimpia kerületi versenyére, melyet 4-4 fiú és lány korcsoportban a Baross Gábor Általános Iskolában rendeztek meg február 21-én. A mérkőzést a Nemzetközi sakkszövetség szabályai szerint 10-10 perces játékidővel bonyolították le. Az első helyezettek egyenes ágon jutottak a budapesti döntőbe, míg az I. és II. korcsoport második és harmadik helyezettei pótdöntőt vívna a továbbjutásért. A budapesti döntőt március 7-én rendezik.

A Magyar Diáksport Szövetség a kategóriák első három helyezettjének idén 6 ezer forintos Hervis utalványt ajándékozott. Eredetileg ennek csak a fele jutott volna, de az edzők ajándékukról lemondtak a gyerekek javára. A

verseny támogatója az Erzsébetvárosi Önkormányzat volt, amely a serlegeket, és érmeiket is biztosította.

Juhász Béla, a Sirály Életmód SE sakk szakosztályának elnöke elmondta, hogy évek óta hasonló méretű mezőny küzd a diákolimpián való részvételért, s a fiúk és lányok aránya sem változik, az utóbbiak mindig jóval kevesebben vannak. A sakk népszerűsége változatlan, bár

a labdajátékok és elsősorban a foci azért jobban vonzza a diákokat.

A kerületi diák sakkbajnokok korcsoportok szerint:

Lányok:

- I. Bakó Alexandra Dorina (Baross Általános Iskola)
- II. Polgár Mikolt (Bárdos Általános Iskola)
- III. Fenyvesi Noémi (Fasori Gimnázium)
- IV. Tózsér Zsuzsa (Fasori Gimnázium)

Fiúk:

- I. Tóth András (Bárdos Általános Iskola)
- II. Hosseini Seyedhaman (Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola)
- III. Szigeti Zoltán (Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola)
- IV. Tollmayer Misa (Fasori Gimnázium)

Jelszó: Légy a játszótársam!

■ A K11 új programján gyerekek és szépkorúak örülhetnek közös programoknak havonta egy alkalommal. A Nyugdíjasok „Életet az Éveknek” Területi Egyesületének örökifjú tagjai február 22-én indián fejdszket, nyílveszőket készítettek közösen, s főleg nagy egyetértésben a Baross Gábor Általános Iskola diákjaival.

A pótfarsangi rendezvényen volt fánk, szörp és sok-sok nevetés: mintha helyes nagyik és

unokáik múltatnák közösen az időt. Folytatás március 21-én, mikor is társasozni ülnek majd asztalhoz gyerekek és idősebb felnőttek. Április 18-án színjátékos délelőtt, május 16-án kézműves foglalkozás, június 6-án sportprogram várja a résztvevőket.

A K11 szeretettel hívja a kerületi nyugdíjasokat a további alkalmakra.

Érdeklődni a 06 1 788 8139-es telefonszámon lehet. Jelszó: Légy a játszótársam!

Pro Urbe díjas festőművész kiállítása nyílik

■ „A szenvedéseknek nem marad nyoma?” Ez a kérdés a címe Zoltán Mária Flóra festőművész kiállításának, melyet március 5-én nyit meg a K6 galériában Szilágyi Ákos esztéta. Zoltán Mária Flóra a kerület kulturális életének egyik legjelentősebb képzőművésze, aki több szalon is kötődik Erzsébetvároshoz: újra ugyanabban a házban él és alkot, ahol a gyermekkorát töltötte. Színgazdag mezőkből álló, folyton megújuló, nonfiguratív festészetét a kerület 2020-ban Pro Urbe díjjal ismerte el. A kiállítás március 14-ig lesz nyitva, vasárnap és hétfő kivételével naponta 16-19 óra között.

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET RENDELETEI (2024. február 21.)

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetvárosi Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2023. (II.21.) önkormányzati rendelete a Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzata 2023. évi költségvetéséről szóló 3/2023. (II. 15.) rendelet módosításáról

Hatályba lép: 2024. február 22.

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2024. (II.21.) önkormányzati rendelete Buda-

pest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzata 2024. évi költségvetéséről

Hatályba lép: 2024. február 22.

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2024. (II.21.) önkormányzati rendelete az erzsébetvárosi fiatalok egyéni közlekedési támogatásáról szóló 15/2022. (IV.13.) önkormányzati rendelet módosításáról

Hatályba lép: 2024. február 22.

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2024. (II.21.) önkormányzati rendelete Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi lakóközösségek és az önkormányzati intézmények részére biztonsági berendezések létesítéséhez nyújtandó támogatásról szóló 29/2013. (V.31.) számú önkormányzati rendelet módosításáról

Hatályba lép: 2024. február 22.

Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének

9/2024. (II.21.) önkormányzati rendelete az Erzsébetvárosi irodalmi ösztöndíjról szóló 49/2020. (X.21.) önkormányzati rendelet módosításáról

Hatályba lép: 2024. február 22.

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetvárosi Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2024. (II.21.) önkormányzati rendelete az államháztartáson kívülre nyújtott támogatások rendjéről szóló 15/2020. (IV.17.) önkormányzati rendelet módosításáról

Hatályba lép: 2024. február 22

KÉPVISELŐ-TESTÜLET: A számok politikai üzenete

Erzsébetváros önkormányzata minden korábbi összegnél többel, 44 milliárd 928 millió forinttal gazdálkodhat 2024-ben. Ennek forrása költségvetési bevételein és a befolyó támogatásokon kívül 17,5 százalékban lekötött betétek visszavonásából, azaz takarékoságból származik.

Barát József

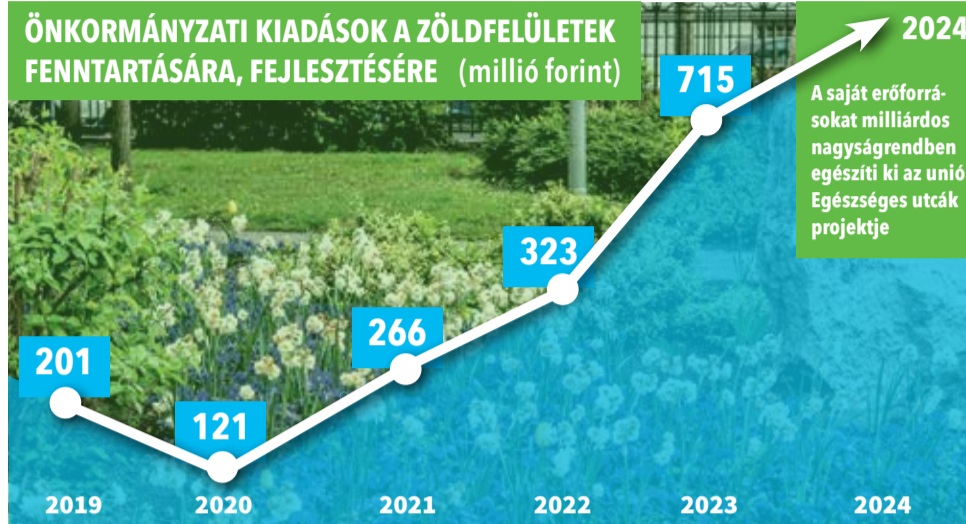

NIEDERMÜLLER PÉTER, polgármester

A kerületi képviselő-testület február 21-i ülésén fogadta el Erzsébetváros idei költségvetését. Niedermüller Péter polgármester elmondta: a majdnem 45 milliárd forintnyi kiadás megtervezése nem csak a számokról szól, azok a kerület fejlesztéséről szóló víziót, politikai üzenetet tükröznek, tartalommal töltik meg a Jövő7 programot.

A program pillérei közül az élre kívánkozik a GONDOSKODÓ ERZSÉBETVÁROS terve. A népszámlálási adatok mutatják, hogy a miénk a 19. legszegényebb Budapest 23 kerülete között. Miközben a kormány nem segíti a nehézsorsú embereket, az önkormányzatra hárul a feladat, hogy preventív szociálpolitikával megakadályozza lecsúszásukat. Idén szociális kiadásokra már 240 millió 300 ezer forint jut.

A FEJLŐDŐ ERZSÉBETVÁROS program keretében a kerület ingatlanos cége, az EVIN az elmúlt négy évben 7,6 milliárd forintot költött fejlesztésre. Amikor a jelenlegi vezetés átvette a kerület irányítását, itt még nyoma sem volt semmiféle felújításnak. Azóta 230 lakás helyreállítása történt meg, erre idén 280 millió forint jut, a kerület 800 millió forintot költ a kizárólagosan önkormányzati tulajdonú épületek

felújítására. A Zöld és Fenntartható Erzsébetváros tervének kivitelezésére a kerület tavaly létrehozott egy 3 milliárdos energiatékonysági és klímavédelmi alapot. Idén megvalósul a Klauzál és a Kéthly Anna tér felújítása, az Egészséges Utcák projekt menetrendje szerint 2024-ben megkezdődik a Dembinszky és a Jósika utca felújítása majdnem egymilliárd forintos keretel.

A TISZTA ÉS BIZTONSÁGOS ERZSÉBETVÁROS program jegyében az Erzsébetváros Kft. átszervezte takarítási tevékenységét és a jövőben Belső-Erzsébetvárosban naponta kétszer, Középső- és Külső-Erzsébetvárosban

pedig hét végén is takarítanak. A kerület 170 új biztonsági kamerát szerel fel és folytatja a rendőrség támogatását. Miközben Erzsébetváros már most Budapest egyik kulturális központja, tovább fejlődik a Kultúrnegyed program is. Biztos anyagi alapokra kerül a Zsidó Történelmi Tár, megerősödik, új elemekkel gazdagodik a kerület sikeres irodalmi ösztöndíj programja.

A polgármester stabilnak és fenntarthatónak nevezte a költségvetést. Miközben az önkormányzat 7 milliárd forintos beruházási, fejlesztési programot valósít meg, 1,4 milliárd forintos tartalékot is félreteszünk. Így összegzett: Erzsébetváros a jövőbe fektet.

Benedek Zsolt, a Fidesz frakcióvezetője azt mondta: a politikai üzenet nyilvánvaló, de ő tartalmat alig lát, szerinte minimális az önkormányzat teljesítménye. A Jósika utcai fejlesztéssel kapcsolatban elpanaszolta, hogy az utcában 170 parkolóhelyből 64 megszűnik. Ugyanezt tette szóvá az ellenzéki frakcióból Ripka András is, s kérdezte, mi lesz azokkal a gépkocsikkal, amelyek a jövőben nem jutnak parkolóhelyre. A polgármester úgy felelt, hogy a kizárólagos lakossági parkolóhelyek száma nem csökken, azt pedig nem támogatjuk, hogy kívülről érkező gépkocsik nálunk parkoljanak. Mint mondta: ez a vita is bizonyítja a kerület vezető koalíció és a Fidesz különböző felfogását. „Önök több autót szeretnének, mi pedig több zöldet.”

A költségvetést a testület a fideszes képviselők, valamint az Élhető Erzsébetváros Egyesület képviselőjének ellenszavazatával fogadta el.

A költségvetési vita után a testület érdekes rekordot döntött meg: 18 napirendi pont közül 12-ben egyhangú szavazással fogadta el az előterjesztéseket. Ezek közé tartozik például az elektronikus pályázati rendszer megerősítése, a kerületi irodalmi ösztöndíjak keretösszegének emelése is. Egyhangú volt a döntés arról is, hogy az önkormányzat két lakást bocsájt a Menhely Alapítvány rendelkezésére, lakhatási válsághelyzetek kezelésére. Elfogadták a javaslatot, hogy Ráday Mihály városvédő emlékére a Kossuth-díjas operatőr születésének 82. évfordulójára, június 11-re a Király utca 15. szám előtt állítsanak fel emlékkövet. Ezen a következő felirat áll majd: „A tudás, az érdeklődés közelebb visz ahhoz, hogy megszeressünk valamit. Ha megszeretjük, akkor már valamennyire magunkénak is érezzük, és fontos lesz nekünk, hogy óvjuk, őrizzük, tegyünk érte, gondozzuk.” Ráday Mihály

Jósika utca: útvonal Erzsébetváros jövőjébe

Közel félmilliárd forintos beruházással újulhat meg egy éven belül a Jósika utca az Európai Unió Egészséges utcák pályázatának eredményeként. Az elkészült tervekről február 13-án Niedermüller Péter polgármester és Takács Dániel, a kerület főtájépítész tartott lakossági egyeztetést a Király utcai idősek klubjában. Ott voltak az érintett választókerületek képviselői, dr. Kispál Tibor alpolgármester és Ripka András is.

– A kerület betondzsungelében több zöldet, jobb levegőt, élhetőbb lakókörnyezetet szeretnénk: ebben segíthet az uniós pályázat – mondta a találkozózt megnyitva a polgármester. Arról, hogy a tervek szerint hogyan alakul át a jelenleg kopár Jósika utca, a főtájépítész beszélt. Elmondta, hogy az utcában 29 mezei juharfát ültetnek, 200 négyzetméter zöldfelületet hoznak létre. Széles, jó minőségű, vízáteresztő járdaburkolatot, új pályaszerkezetet építenek, az utcában lesz ivókút, lesznek padok és korszerűsítik a közvilágítást. Tény: a növekvő zöldfelületnek ára van: az utcában a jelenlegi 170 gépkocsi helyett csak 116 parkolására lesz

mód. A gépkocsiforgalom megengedett sebességét 30 km/óra csökkentik.

A beszélgetésen több lakó is panaszolta, hogy manapság milyen kényelmetlenséget okoznak a két kerékes járdán parkoló gépkocsik, Takács Dániel megnyugtatta őket: a felújítás után a parkolóhelyek lekötöznek a járdáról. – A fák ültetése csökkenti a parkolóhelyek számát. Mi lesz azokkal az autókkal, amelyek számára a jövőben nem jut itt hely? Erről kérdezte a polgármestert Ripka András a 4-es választókerület fideszes képviselője.

Válaszában Niedermüller Péter rámutatott: választanunk kell, hogy ebben a zsúfolt kerü-

Zöld, fenntartható
ERZSÉBETVÁROS

- 29 mezei juharfa
- 200 m² zöldfelület
- vízáteresztő járdaburkolat
- új pályaszerkezet

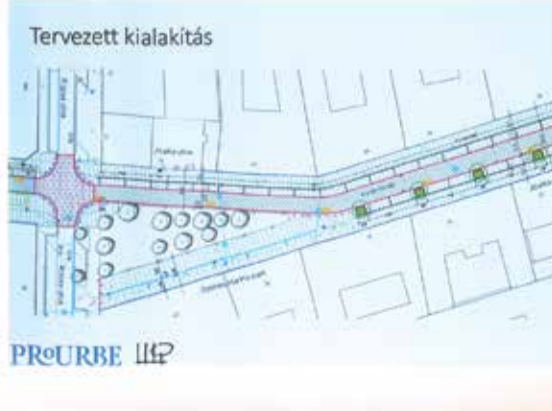
Az Egészséges utcák pályázat beadásának határideje május 31-e, a kilátások jók: amennyiben a kerület nyer, úgy ősszel megkezdődhetnek a munkálatok, tehát jövő tavaszra már a megújult Jósika utcának örülhet Erzsébetváros.

letben több zöldfelületnek jusson-e hely, vagy több autónak. Igaz, már eddig is jelentős ellentmondás, hogy 11 000 gépkocsinak van kerületi parkolási engedélye, míg parkolóból csak 7200 van. A polgármester szerint a megoldás része, hogy új lakossági parkolóhelyeket jelöltek ki és hogy emelték a kívülről érkező autók parkolásának díját. Ugyanakkor a klímaváltozás körülményei között tudomásul kell vennünk, hogy változtatnunk kell szokásainkon.

Takács Dániel ezt azzal egészítette ki, hogy egy több százmillió forintos fejlesztésre csak több évtizedenként kerülhet sor. Így az már a következő generációnak is készül, amely számára természetes az autómegosztás rendszere és valamint a kerékpáros és rolleres közlekedés. A klímaváltozás következtében kialakuló nyári hőhullámok kapcsán szóba került, hogy érdemes esetleg gondolkodni napvitorlák telepítésén, illetve valaki érkezőként emlí-

tette, hogy Japán egyes városaiban automata rendszerek mossák időközönként az utcákat. A polgármester elmondta, hogy erre mi egyelőre még nem gondolhatunk, van viszont olyan kerületi pályázat, amelynek győztese az esővíz gyűjtésére és locsolásra alkalmas eszközöket nyerhetnek.

A lakók között akadt, aki ellenezte a padok telepítését, mondván, hogy azok vonzhatják a bandázó fiatalokat, illetve fekhelyül szolgálhatnak hajléktalanok számára. Niedermüller Péter elmondta, hogy a padok kérdése az egyik leginkább megosztó téma a fórumokon, ennek ellenére fontos, hogy az idősebbek számára rendelkezésre álljanak köztéri ülőhelyek. A kerület vezetésének ugyanakkor eltökélt szándéka, hogy növelje a közterület-felügyelői számát, akik biztosítják a környék nyugalalmát. Kiderült az is, hogy a tervekben egyszemélyes ülőhelyek kihelyezése szerepel. ■ B. J.

Igazi pihenőpark lesz a Kéthly Anna tér

A Klauzál tér után a Kéthly Anna tér felújítása is elkezdődött február közepén, ám ez jóval rövidebb ideig tart majd. **Dr. Takács Dániel** főtájépítész elmondta, hogy a kivitelezők két és fél hónap alatt elkészülnek a munkával.

Dalia László

Belső-Erzsébetvárosban ez a tér egy kis zöld oázis lehet a rekonstrukció után, de az utóbbi időben jócskán lepusztult, s ez igaz a burkolatra, a berendezésre és a növényzetre is. A kutyafuttatója túl kicsi volt, a funkciójára alkalmatlan. A Klauzál tér lesz majd a felújítása után igazán jó a kutyásoknak, s az Almássy tért is szeretnék majd 60-70 négyzetméterrel bővíteni.

A Kéthly Anna térre zöldítés vár, hogy igazán alkalmas legyen pihenőparknak, hiszen a Klauzál térrel ellentétben ez nem aktív park, soha nem is volt az. A főtájépítész elmondta,

hogy a növényzet megújítása amúgy is napirenden lett volna, hiszen az ide ültetett ezüst juharok (*Acer saccharinum*) rosszul viselik a városi környezetet és a klímaváltozást, vagyis a nagy hőséget és a kevés csapadékot, ezért túl gyorsan elöregszenek, törékennyé válnak. Négy fa már szinte kiszáradt, azokat sajnos ki kell vágni, s a helyükre mezei juhar fajták (*Acer campestre* 'Queen Elizabeth') kerülnek, amelyek jobban tűrik a városi körülményeket, a mostani klimatikus viszonyokat. Ám nemcsak az elpusztult 4 fát pótolják, 12 új előnevelt fát is ültetnek. A tér felújításával együtt a szomszédos irodaház előtti zuzalékos sávot is zöldítik majd, ezzel ugyancsak régi adósságot törleszt a kerület.

A munkaterületet február 15-én adták át a Három Kertőr Kft.-nek. Ahogyan Takács Dániel elmondta, a céget 6 pályázó közül választották ki, s többek között olyan referenciái voltak, mint a Margitszigeti japán kert, a Hajógyári sziget családi sportpályája, a Gazdagréti uszoda és a Pasaréti közösségi ház.

Már nemcsak a muskátli virágzik majd

Új növényfajtákat ültetnek

Az **Erzsébetváros Kft.** kertészeti ágazatának vezetője november óta **Magó András**, aki azelőtt egy kertészeti magáncéget vezetett, s így a korábnál sokkal kreatívabb és tudatosabb munkát vár el az ágazat dolgozóitól, hiszen hozzászólt a konkurencia nyomásához.

Néhány hónap alatt sok minden változott, nemcsak a szervezetet alakították át, felférték a területet, a napos órák számát, az árnyékos és félárnyékos helyeket, valamint meghatározták az öntözési technikákat. Felvettek egy tájépítést és egy kertészmérnököt, vagyis szakmailag is erősödtek, így sokkal kreatívabb lehet a tervezés is, s látványosabb utcaképeket alkothatnak.

Három önálló brigád végzi majd a munkát Belső-, Középső- és Külső-Erzsébetvárosban, és

szakmai továbbképzést is tartanak a munkatársaknak. Természetesen a legnagyobb figyelem ezután is Belső-Erzsébetvárosra irányul, hiszen ez kiemelt terület. Ugyanakkor most számukra foghíjas a negyed, hiszen a Klauzál teret felújítják és a Kéthly Anna tér is megújul, tehát időszakosan ezek kiesnek a feladatok közül.

Magó András elmondta, hogy a főtájépítéssel folyamatosan egyeztetnek, rendszeresen prezentációt tartanak az önkormányzat vezetői előtt a tervekről, telepítésekről.

Színesebb lesz a kerület, szakítanak az eddigi hagyományos, sémaszerű virágtelepítéssel. Új növényfajtákat vezetnek be a muskátli mellett, így most batátát is kiültetnek, amely más kerületekben eddig is nagyon népszerű volt, többek között jól bírja a budapesti klímát is.

Sárgánybegóniát is telepítenek, az eddig csak a Kazinczy utcában volt, az ottani lakók kifejezett kérésére. Eddig az árvácska után tavasszal az egynyáriak között a begónia és díszcsalán volt a sláger, mostantól lesz paprikavirág, bojtocska, bűdöske és labéria is.

A kertészeti ágazat technikai parkja is fejlődött, beszerettek egy hosszú platós teherautót, amely különösen a planténerek, a díszfák és a zöldhulladék szállításában lesz nagy segítség, a három kisteherautó mellett. Az elektromos autós flottájuk egy újabb elektromos kocsival gyarapodott, s így lehetővé válik a planténerek és díszfák, valamint az egynyáriak és cserjék öntözése ott is, ahol nincs öntözési rendszer.

Most kezdődnek a tavaszi metszési munkák a cserjéknél, az élő növényeknél és a díszfáknál. A 450 darab fém- és fa planténer rendbetétele is rájuk vár, naponta eltávolítják a hulladékot, gyommentesítenek és cserélik a fakérgeket.

D. L.

Az a szép zöld gyepe

Erzsébetváros és a zöldítés

A Mindenki Erzsébetvárosa beszélgetéssorozat február találkozáján a Magvető Cféban a kerület zöldítési terveit vették sorra a résztvevők.

Niedermüller Péter polgármester volt a vezetője a vitának, amelyben részt vett **Szegő Judit**, a Levegő Munkacsoport képviselője, eljött **Bardóczi Sándor**, Budapest főtájépítésze, **Bojár Iván András** művészettörténész, a Tízmillió Fa Alapítvány vezetője és a kerület képviselője **Takács Dániel**, Erzsébetváros főtájépítésze érvelt.

Buják Attila

A **klímakatasztrófavál** kezdtük, az Erzsébetvárost is behálózó „hőszigetekkel”, a globális és lokális gondok összefüggéseivel. De elég gyorsan kikötöttünk Erzsébetváros gondjainál. Bardóczi Sándor hangsúlyozta: fontos eredmény a közlekedési szennyezés csökkentése, a forgalomcsillapítás, melyben Erzsébetváros komoly eredményeket ért el, de a legfőbb baj a Belváros épületeinek energetikai helyzete. A lakóház, amely úgy köpi magából a hőt és a

kormot, mint a legendás farmotoros Ikarusz. Több ezer ódon épület hőszigetelésére nincs pénz. Ha az épületállomány hőtechnikai átalakítása drága, jöjjön a zöldítés, a fásítás.

Új kezdeményezés az esővíz gyűjtés. Takács Dániel, Erzsébetváros főtájépítésze szerint a csapadék begyűjtése a Klauzál téren (részben uniós pályázat révén) jó válasz a klímaváltozásra. Lehet, hogy most még van elég vizünk, de húsz év múlva drága kincs lesz.

Bojár Iván András a kerület lakójaként, kritikus értelmiségiként meglepetésre dicsőrelettel kezdte. Megújul a Klauzál tér, rendben is van. A csarnoképület előterébe sülyesztett víztartály csapadékvizet tartálékol. Ez is jó gondolat. Innen kell továbblépni. Bojár Iván András az erőteljes megoldások híveként mondja, Erzsébetvárosban nem építene egyetlen új házat sem. Ilyen elképesztő körülményekben, ami Budapest

építéskor alakult ki, nem élhetnek egészségesen az emberek. A beszélgetés résztvevői tudják, a VII. kerület közterein a zöldfelület aránya másfél százaléknál is kevesebb.

Az utóbbi évek problémája a tömeges „túl-turistasodás”, ami fontos jövedelemforrás, de a turista ilyen tömegben túlhasználja a várost. Bojár a prágai példát hozza fel. Arany Prága Európa egyik legrendezettebb városa. A művészettörténész ott látta sörözni „ugyanazokat a liverpooli srácokat”, sokkal kulturáltabban. Ami példa arra, hogy a rendezett környezet a használóit is civilizálja. Máshogy viselkednek Prágában, mint Budapesten.

Rákanyarodunk a Dembinszy-Jósika vonalra. Erzsébetváros vezetése az elmúlt hetekben sorra tartotta a fórumokat az Egészséges Utcák pályázatról. A lakosság reakciója sajtós. Takács Dániel főtájépítész mondja: A fórumok nehéz

pillanata a parkolóhely ügyeknél jön el, mert fát ültetni nemegyszer csak parkolóhely beáldozásával lehet. De tudomásul kell venni, mindig lesz néhány makacs, ötvenes férfi, aki úgy látja, szép dolog a fa, de ő a ház előtt akar parkolni.

A szociális szempontokat a polgármester hozza fel. Főképp Külső-Erzsébetvárosban élnek olyan családok, akiknek életében a környezet minősége legfeljebb harmincadik szempont. Valamivel fűteni akarnak. Nem lehet őket meg nem érteni.

Végül eljutunk oda, hogy a zöldítésért folytatott küzdelem kétfrontos háború. Szükséges fát, cserjét ültetni, miközben óvni kell a meglévő növényzetet is. Niedermüller Péter szerint a zöldítés nemcsak fűt, fát, virágot jelent. Azt jelenti, hogy miképp akarjuk az életünket élni. Magunkénak érezzük-e az utcákat, a tereket. Az egész kerületet.

A Heti Betevő látható és kulturált vendéglátásra törekszik

Az év civil szervezete otthon szeretne maradni Erzsébetvárosban

A Heti Betevő Egyesület egy évtizede oszt ételt hajléktalanoknak és nehéz helyzetben lévő családoknak Belső-Erzsébetvárosban. A Klauzál tér felújítása miatt először a Csányi utca 6-ba költözhetett a szeretetkonyha, de a foghíjtelek nem bizonyult megfelelő helyszínnek. Február közepétől már az új helyen várta vendégeit a csapat: az Akácós udvarban egészen október végéig kínálhatják ebéddel a rászorulókat. Munkatársunk a helyszínen beszélgetett az Év Fővárosi Civil Szervezete díjjal kitüntetett közösség önkénteseivel.

Török Zsuzsa

SZÍVBEMARKOLÓ TÖRTÉNETEK

Az egyesület missziója, hogy hetente egyszer mindenkinek jár legalább egy tartalmas ebéd. A minőség garantált, neves éttermek főzik a főételt, önkéntesek készítik a házi süteményt.

„Van olyan étterem, ahol a szakács azért megy be fél 5-re, hogy nekünk megfőzzön, társadalmi munkában, s utána 11-kor kinyitja a saját éttermét. A Kőleves például a kezdetektől a partnerünk. Róder András szakács, a Heti Betevő alapítója pedig tíz éve főz rászorulóknak, a Kisüzemben” – meséli **Helvei Andrea**, korábbi elnök, alapító.

Tóth Gergő az egyesület társelnöke elmondja, hogy megvan az állandó, tízéves vendégkörük. Nagy részük kapualjából érkezik. „Velük már a Kádár-rendszer alatt kellett volna foglalkozni. Hogy a gyermekotthonokban egészséges öntudatú és életszerű, életben maradni akaró lelkeket neveljenek.” Állandó kliensek érkeznek vasárnapként tisztes lakásokból is, többnyire nyugdíjasok: nem tudják befizetni a sárga csekkeket csak, ha az ebéd árát félreteszik.

Mindig van egy folyton változó, átmenő fogalom. Akad olyan kosztos, aki azért tér vissza, hogy elmesélje, megváltozott az élete.

Erzsébetvárosban kívül Józsefvárosban, Makón, Székesfehérváron, Pécsen szolgálnak fel heti betevőt a rászorulóknak. Havonta 3800 adag ebéd készül, 350 önkéntes segíti a munkát. Az ételosztás összes költségét az adományozóktól kapott tárgyi és pénzügyi adományokból finanszírozzák. Ahogy mondják: politikától és egyházi szervezetektől függetlenek voltak és maradnak.

„Odajött hozzám egy vendég, megköszönte az elmúlt három évet. Az ebéden megspórolt pénzből vett robogót, s ma futárkodik.” És visszatért köszönetet mondani a háború elől menekült, többgyermekes család is, akik heteken át itt étkeztek, aztán lett munkájuk, bevételük, önálló életük. „Szívbemarkoló történetek.”

A Heti Betevő missziója némi bizonytalanság után megnyugtatóan folytatódhat a kerületben. Az Akácós udvarban két mobil WC-t állítottak fel, és majd kezét is lehet mosni az ingatlan területén. „Szeretnénk, hogy ne csak olyan helyünk legyen, ahova beszüfölnék 350 embert, hanem kulturált vendéglátást biztosíthassunk, örömet csaljunk a szemekbe” – mondja Tóth Gergő.

NÉVJEGY A Heti Betevő 2013 decemberében a Kisüzemből indult, azóta is ez a Heti Betevő állandó bázisa. Az itt dolgozó szakácsok megdöbbentek, mennyit költenek a vendégek ételre-italra, miközben rengeteg embernek gond a napi betevő. Kerületi szórakozóhelyekre perselyeket vittek, pénzt gyűjtöttek, élelmiszert vásároltak. Következő vasárnap a Kisüzem szakácsai megfőztek 50 adag ebédet, amit a Klauzál téren néhány barátjukkal kiosztottak a rászorulóknak. Azóta minden vasárnap készül kiadás, több fogásos ebéd. A Kisüzemben fogadják az adományokat, szelelik a kenyeret, csomagolják a sütit, gyümölcsöt. A közösség Erzsébetvárosban 350 rászorulókat ültet asztalhoz minden hétfőn.

„Egy-másfél hétig izgultunk. De az önkénteseink tudták, hogy mindig megoldódik az osztás. Addig mentünk volna megfelelő hely után, amíg nem találunk. Az Akácós udvar átmenetileg jó. De nekünk fontos, hogy a későbbiekben újra láthatóbb helyen legyünk, mint amilyen a Klauzál tér volt tíz éven át” – teszi hozzá **Lánczi Éva** társelnök.

Holczer-Nagy Emese, az egyesület egyik alapítója így summáz:

„Örülünk, hogy sikerült Belső-Erzsébetvárosban maradnunk, semmiképp sem akarjuk, hogy a szegénység szégyellni valónak tűnjön, és azzal büntessük az embereket, hogy húzzanak kifelé a város szélére. Mi itt szeretnénk elérni a helyi lakókat, akiknek tényleg segítséget az étel. **Tisztelem meg egymást azzal, hogy ember embernek segít, ne legyenek másodrangú emberek!**”

Új kamerák buktatják le a falfirkálókat

Erzsébetváros utcáit nagyon sok helyen csúfítják graffitik, falragaszok. Ami különösen bántó: a frissen felújított épületek falán néha már néhány nap után ott éktelenkednek a „tag”-ek, azok a kriksszkraksz jelek, amelyek egyetlen üzenete: létezem, itt hagytam az aláírást, ha már szép nyomot nem tudok hagyni magam után, hagyok csúnyát! Idén januárban a rendészek azonban három falfirkálót is tetten értek.

Barát József

Az **Erzsébetváros Kft.** tavaly 5 millió forintot költött falfirkák és falragaszok eltüntetésére. Hogy honnan kellett letisztítani graffitit és matricákat? Honnan nem? Falakról, fa és fém planténerekről, virágládákról, hulladékgyűjtőkről, padokról, illemhelyekről. Előfordult, hogy közlekedési táblát tettek felismerhetlenné matricákkal, vagy a parkoló-óra jelzését nem lehetett látni. Szomorú jelenség, hogy a kerületet körberagasztgatták egy olyan civil-szervezet nevében is, amely a kerület szépítését, színesebbé tételét tűzte célul maga elé.

DR. KISPÁL TIBOR képviselő

Dr. Kispál Tibor, a köztisztaság és közrend ügyeiért felelős alpolgármester képeket mutat arról, hogy a rendészek idén már kétszer is feltartóztattak graffitizőket. Január 9-én a Király utcában az első „nonfiguratív alkotás” elkészítése után kilenc perccel már elcsípték az elkövetőt. A rongálást a művelési központ egyik munkatársa észlelte és azonnal hívta a kerületi rendőrséget, amelynek a kocsija pár perc alatt kiért a helyszínre.

Hasonló eset történt tíz nap múlva, amikor két graffitizőt adtak át a rendőröknek. Az egyik elkövetőt az Almássy téri szabadidőközpontnál vették észre, a másik a Madách Imre út 6-os számnál jelölt. Meglepő módon ő akkor sem hagyta abba a firkálást, amikor a rendészek már mellette álltak. A felszólításra zsebre vágta a festékszórót, majd sietős léptekkel távozni próbált. Sikertelenül. A falfirkálás egyébként 50 ezer forintos kár alatt szabálysértés, felette viszont már bűncselekmény.

SEDLÁK TIBOR Erzsébetváros rendészeti igazgatója

Sedlák Tibor, Erzsébetváros rendészeti igazgatója lapunknak elmondta: Tettenérésből már 2023-ban is jóval több volt, mint korábban, ez pedig a korszerű kamera-rendszer felszerelésének köszönhető. Az új kamerák már tudják követni az elkövetőket, rájuk tudnak zoomolni, azaz közelebbi képet is tudnak készíteni a tettesekről. Tettenéréskor 6500 és 65 000 forint közötti bírságot lehet kiszabni, de ma már inkább a helyreállítás költségeinek számláit fizetnek ki velük, ami ennél általában magasabb összeg. Vizsgálják annak lehetőségét is, hogy a szórólápok eltávolításának költségeit azzal fizetessék

ki, akinek érdekében kitétek őket. Akkor is, ha nem nyilvánvaló, hogy maguk matricáztak-e vagy valakit felfogadtak.

– A graffitizők művészeknek képzik magukat, pedig valójában rongálók – mondja Kispál Tibor, igaz vannak olyan falfirkák, amelyeket tehetséges rajzoló készítene, tetszetősek, ha nincsenek is jó helyen. És tényleg: a graffitinek vannak világhírű nagy művészei. Számos nagyvárosban akad olyan fal, amit a graffitiseknek ajánlanak fel hosszabb-rövidebb időre. Erzsébetváros, amely híres hangulatos tűzfalképeiről, igazán található olyan falrész, ahol a festékszóró-virtuózok bebizonyíthatnák, hogy

Tiszta és biztonságos ERZSÉBETVÁROS

mit tudnak. És büntetést sem kellene fizetniük, esetleg éppen elismerést aratnának.

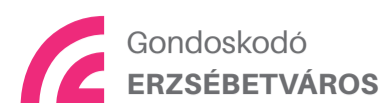
Ez azonban nem vonatkozik a köztérre. Az alpolgármester szerint csak az önkormányzat és a lakók összefogása lehet eredményes. Van olyan falragasz vagy matrica, amit egy-egy ház lakói maguk is el tudnak távolítani épületükről, máskor érdemes bejelentést tenniük. Mert nem szabad elfelejteni: ha valahol megtűrik a szennyet – akár a vizuális szennyezést –, az magához vonzza a folytatást. Szemet a szemetet, graffitit a graffitit. Dr. Kispál Tibor néhai nagymamáját idézi a fordítottjával: „Tudod, fiam, a tisztaság nem tűri a koszt.”

Sándor Zsuzsa

Gyógymasszázs és szeretetenergia |

A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete (VGYKE) novemberben hat alkalommal kínált ingyenes gyógymasszázszt Erzsébetváros hatvan év feletti lakosainak. A masszázs-programot Erzsébetváros Önkormányzata támogatta.

Az ingyenes akcióban több látássérült masszázsról vett részt, köztük Beckné Kovács Henrietta, aki hat évvel ezelőtt, negyven éves korában vesztette el a látásának 90 százalékát.

A VGYKE Szugló utcai központjában találkoztunk vele. Itt is kialakítottak egy masszázshelyiséget: patikatisztaság mindenütt. Henrietta szőke, kékszemű, mosolygós nő, barátságosan szorít kezét. A teakonyhába invitál minket, teát készít, chips az asztalon, látszik, hogy minden részletre odafigyel. Meséli, az erzsébetvárosi ingyenes masszázsakció telt házzal ment, az idősek szívesen jöttek volna többször is. Henrietta magabiztosan mozog a konyhában, úgy tölti tele a csészénket teával, hogy egy csepp se meggy félre. Ha nem tudnám, hogy gyengénlátó, fel sem tűnne. Ahogy az sem, hogy hallássérült is.

Henrietta halláskárosodása egy orvosi műhiba következménye: öt éves korában mindkét fülét fel kellett szűrni, és az orvos megsértette a hallóidegeket. A kislány Miskolcon élt a szüleiivel, akik nem akarták, hogy a siketek iskolájába kerüljön a lányuk, így logopédus segítségével tökéletesen megtanult kommunikálni. Hallókészülékkel is teljes életet élt, jól tanult, sportolt, középiskolát végzett. Mindig is segítőpályára készült. Érettségi után felvették a

budapesti Szechenyi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karára. Férjhez ment, egy fia és egy lánya született. Dolgozott kardiológiai osztályon, hasi sebészetben, ápolta amputált végtagú betegeket az Országos Rehabilitációs Intézetben. Sok év után az újpesti idősek otthonában a demens osztályt vezette, majd kinevezték a Béla utcai Idősek Otthonának vezetőjének. Minden gondozottal személyesen törődött, ha hajnalban hívták, hogy az egyik néni elesett, Henrietta rohant az intézetbe, hogy segítsen.

Negyven éves koráig semmi baj nem volt a látásával. Aztán egyik reggel arra ébredt, hogy már nem látja a gyermeke arcát. Egyik pillanatról a másikra az éleslátásának 90 százalékát elvesztette. Az orvosok sem tudták megmondani mi történt, Henrietta szerint a stressz is oka volt a látásvesztésnek. Az asszony összeomlott, bezárkózott, mindenkivel megszakította a kapcsolatot. Leszálalékkolták. A családjá tartotta benne a lelket: a gyerekei még kicsik voltak, szükségük volt az anyjukra, a férjnek pedig a feleségére. „Végül is nem bémúltál le, nem kerültél kerekesszékekbe, meglátod, meg fogsz tanulni mindent, csak ne add fel!” – biztatta őt a férje. És Henrietta nekikezdett újjáépíteni az életét. Nem ment könnyen, de megtanult önállóan közlekedni, ma már GPS-el bárhova el tud

jutni. Látássérülten újra tanult főzni, takarítani, varrni, sálát kötött a keresztfiának. Nemrég ünnepezték a kislánya nyolcadik születésnapját,

és a kívánsága azt volt, hogy a tortáját egy fehér hatyú díszítse. Az édesanyja megformálta neki fondantból.

Henrietta nem akart leszálalékkoltan otthon ülni, visszatért a segítő hivatásához. Már a főiskolán tanult masszázst, a tudását látássérülten tovább fejlesztette, és a VGYKE-nél vállalt gyógy- és nyirokmasszázszt. Imádják az ügyfelei, ma már sokfelé dolgozik. A Szugló utcai központon kívül Békásmegyeren, Erzsébetvárosban a Peterdy utcai Idősek Otthonának VI. emeletén masszíroz, látássérült kollégájával együtt. Henrietta úgy érzi, bár az éleslátásából csak 10 százalék maradt, mégis gazdagabbá vált az élete. Más ember lett. Sokkal elfogadóbb, türelmesebb, már nem akar mindent ő irányítani. Gyakran eszébe jut a nagymamája, aki azt mondta neki: „Minden napnak súlya van, próbáld a maximumot kihozni belőle.” Henrietta számára a masszázs a szeretetenergia átadását jelenti. Odafigyel az ügyfelei lelkiállapotára is, meghallgatja őket, életmód tanácsokat ad nekik.

Az nagyon bántja, ha világtalannak nevezik. Úgy érzi, neki nagyon is színes belső világa van, és rengeteg terve. Henrietta németül tanul a fiával, biológiával foglalkozik, siklóernyőzni készül. S arra is, hogy könyvet ír az életéről.

„Hosszúlépés” Zeitler Ádám rabbijelölttel

Részt vettünk a „Tréfli Budapest” helytörténeti sétán, amelyet a Hosszúlépés.járunk szervezett, és Zeitler Ádám rabbijelölt, a kerületünkben működő Milestone Intézet egyik alapítója vezetett. A program leírásában azt is olvastuk: „Séta a világi zsidó kultúra nyomában, Erzsébetvárosban.”

Belső-Erzsébetváros történelmi utcáin járva, vezetőnkkel, Zeitler Ádámval idéztük fel a zsidó múlt emlékeit. Megálltunk a Klauzál téri piacon, ahol egykor a kerület egyik első kóser hentesüzlete működött. Építészeti szempontból is különleges volt a környék, tele átjáróházakkal, ahol a zsidók biztonságosan juthattak el a zsinagógákig, úgy, hogy az utcára sem kellett kilépniük. Tehetős izraelita nagyvállalkozók, köztük a Hatvanyiak és a Zwackok finanszírozták a zsinagógák építését, amelyek bérházakban nyíltak meg. A lakásbérleti díjakból a zsidó közösségek saját maguk tartották fenn a zsinagógákat. Másokra, állami támogatásokra nem számíthattak.

Zeitler Ádámnak szinte minden utcasarokról, kapualjról eszébe jutott egy-egy érdekes történet. Otthon van Erzsébetvárosban. Itt nőtt fel, a szülei a Dohány utcában laktak, s bár azóta bejárta a világot, ma is ide tartozik. Nemrég kérték fel segéd rabbinnak a Bethlen téri zsinagógában. Ádám még csak 38 éves, máris kalandos életút áll mögötte. Ki gondolná, hogy egy rabbi gyerekkorában FBI ügynök szeretett volna lenni, és jazz dobolni tanult? Érettségi után pszichiáternek készült, fel is vették a budapesti orvosi egyetemre, amit rövidesen otthagyt. Nem kötötte le az élettan és az anatómia. Inkább kiment Angliába, Birmingham-ban és Cambridge-ben tanult közgazdaságtant, majd diploma után egy nemzetközi cégnél dolgozott. Sínen volt a karrierje, ő mégis másra vágyott.

Ádám magyar barátaival szociális missziót szervezett Tel-Avivba, ottani emigráns, fekete afrikai kisgyerekeknek tartottak foglalkozásokat. Miután visszatértek Magyarországra, a missziós csapat három tagja – Zeitler Ádám, Greskovits György és Léderer Dániel 2010-ben megalapította a Milestone Intézetet. Tehetséges középiskolásokat akartak felkészíteni arra, hogy a legjobb külföldi egyetemekre bejuthas-

sanak, majd a kint megszerzett tudásukkal és tapasztalataikkal visszatérjenek Magyarországra, és a hazai értelmiség vezetőivé váljanak. A Milestone eredményei jóval felülmúlták a reményeiket: az iskola bekerült a világ legjobb 20 oktatási intézménye közé.

Zeitler Ádám a Milestone tanácsadói üzletgésnek igazgatója lett. Közben megházasodott, két kislánya született. Élvezhette volna szakmai sikereinek gyümölcseit, ám ismét másfelé húzta a szíve. A Covid-járvány alatt volt ideje sok mindent átgondolni. Úgy érezte, kiégett szakmailag. „Én elindítani szeretek valamit, létrehozni közösségeket, de amikor egy szervezet intézményesül, már kevésbé találok ben-

ne a helyemet.” – mondja. Ezért úgy döntött, megint újakezdi az életét, és tizennégy évnyi igazgatás után tanulópadba ült: az Országos Rabbiképzőben.

Nehéz elképzelni, hogy egy fiatal ember, aki a nemzetközi versenyszféra tempójához szokott, miért akar több ezer éves héber imaszövegeket tanulmányozni, és a Tóra szerint élni. De Ádámnak pont erre az elmélyülésre volt szüksége, a spiritualitás mindig közel állt hozzá. Oktatási szakemberként is izgatták az ősi tanok: a zsidó vallás ugyanis tanulásközpontú. A közösségek élén rabbi, azaz tanítók állnak, és maga a Tóra is tanítást jelent. Ádám úgy érezte, a felmenőinek is tartozik azzal, hogy visszaforduljon a zsidó gyökereihez.

Nagyszülei is holokauszt-túlélők voltak, nagyapja az átélt borzalmak után meghasonult a hitében, megtagadta a zsidóságát. Ugyanakkor a hagyományokról, a kultúráról sokat meséltek az unokájuknak. Ádám számára a zsidóság elsősorban egy életformát jelent, szerinte a több ezer éves tanítások jó része a mai életben is segítenek eligazodni. A zsidó hitben fontos a természet, az élőlények tisztelete, a morális értékek követése. A rabbijelölt úgy érzi, jobb ember lett, jobb apa és férj. Hivatásának tekinteti, hogy megmutassa másoknak is, miként lehet a 21. században zsidóként élni, mert ez ma is virágzó, hihetetlenül gazdag kultúra.

Napvitorlák a Klauzál-csarnok előtt: pro és kontra

Lapunk Vajnai Attilától az erzsébetvárosi közéleti fórumok, közmeghallgatások ismert és kritikus szereplőjétől „Beárnyékoló közélet” címmel kapott cikket. Ebben a szerző annak a javaslatának a sorsáról ír, amellyel a Klauzál téri csarnok bejárata előtt árnyékoló rendszer felszerelését szorgalmazta. Az írást rövidítve közöljük Tóth Csaba, a kerületi klímakabinet vezetője, Takács Dániel Erzsébetváros főtájtépítésze, valamint Bárdi Zsuzsa alpolgármester reakciójával együtt.

VAJNAI ATTILA:
SOK EMBER SZÁMÁRA
LENNE HASZNOS
AZ ÁRNYÉKOLÁS

(...) A 2023-as közmeghallgatás előtt hívta párbeszédre a kerületi klímakabinet a lakókat a tervezett új környezetvédelmi programról. Sokan jelentkeztek, és nagyon jó hangulatú beszélgetésen vettünk részt. Számos ötlet került elő, amelyekről még a későbbiekben további egyeztetésekre lesz lehetőség. Így gondoltuk, reméltük. Az egyik ötlet a Klauzál csarnok bejárata előtti rész nyári árnyékolása volt, amit kiszélesítettünk a városi hősziget hatás elleni intézkedések általános szükségességével.

Aztán jött a közmeghallgatás, ahol egy pozitív kérdés keretében felvettem a Klauzál csarnok előtti terület árnyékolását, és az önkormányzat támogatását kértem. Helyben azt a választ kaptam, hogy majd írásban válaszolnak részletesen.

És jött a „hidegzuhany”. A kerületi klímafelelős írásban közölte, hogy a Klauzál téri fák megfelelően árnyékolják a tér felőli gyalogos felületet, egyébként pedig az önkormányzat túlzó beruházásnak tartja a parkoló autók által használt burkolat árnyékolását. Teljes döbbenet. Hiszen én csak a bejárati rész árnyékolását javasoltam.

Nem adtam fel. Közérdekű adatként kértem azokat a szakértői anyagokat, esetleges ajánlatokat, amelyek megalapozzák az „önkormányzat véleményét”.

A kapott válasz még elszomorítóbb lett. Kiderült, hogy „vállalkozói ajánlat vagy egyéb dokumentum nem készült”, „az árnyékoló rendszer költsége az önkormányzat szakértő munkatársainak tapasztalata alapján került megbecslésre (több tízmillió forint).” Ennek a „tapasztalatnak” a bizonyítására beidéztek egy kiguglizott esetet, amely egy Szegeden elkészült 820 m² felületű napvitorlás beruházás költségeit mutatta (41 millió forint + ÁFA).

Persze szó sem volt olyan nagy felület beárnyékolásáról, mint a szegedi példa esetében. A

NÉVJEGY

Vajnai Attila (61 éves) villamosmérnök, szakközgazdász, szakmai pályafutásának jelentős része a Paksi Atomerőműhöz kötődik. A Munkáspárt volt alelnöke, a Magyarországi Munkáspárt 2006 egyik alapítója, elnöke. Az emberi Jogok Európai Bíróságán 2008-ban pert nyert a Fővárosi Bíróság döntése ellen, amellyel az Magyarországon tiltott önkényuralmi jelképek minősítette a vörös csillagot. Erzsébetvárosban 2006 óta él, a kerületi fórumok állandó szereplője.

Klauzál csarnok bejárata előtti rész gyalogosok (idősek, gyermekes anyukák) által használt terület árnyékolása (max. 200m²) sokkal kisebb beruházást igényelne, ugyanakkor sok embernek lenne hasznos. (...)

TÓTH CSABA:
JELENLIG NINCS SOK
REALITÁSA

A környezetvédelmi programmal kapcsolatos megbeszélésen az árnyékolás elsősorban a hőszigetelés csökkentése érdekében merült fel. Mivel ilyen célból elsősorban akkor érdemes beárnyékolni egy területet, ha az érinti a felmelegedő burkolt felület jelentős részét, a Vásárcsarnok előtti parkoló egész területének árnyékolására vonatkozó választ adtunk. Egy ilyen árnyékolás számos technikai nehézséggel és magas költséggel járna, és főleg a parkolót érintené, ezért nem tartjuk támogatandónak. Leginkább akkor lenne jó ilyen óriás napvitorla a Klauzálon, ha az előtte lévő tér vagy annak nagyobb része sétálóutca/szabadtéri piac lenne. Ennek jelenleg nem sok realitása van.

Időközben tisztázódott, hogy Vajnai Attila csak a Vásárcsarnok bejárata körüli járdaszakasz, illetve forgalom elől elzárt területre árnyékolására gondolt. Ez elvileg megoldható lenne viszonylag alacsony költséggel, itt azt kell mérlegelni, hogy itt, vagy Erzsébetváros más részén érdemes ilyen kialakítani. A terület mellett szól, hogy ez Erzsébetváros egyik leginkább benapozott területe. Másrészt ilyen céllal elsősorban olyan közterületeket érdemes árnyékolni, ahol az emberek sok időt töl-

Például így nézhetne ki a csarnok bejárata napvitorlával

tenek beszélgetéssel, sétálással, játékkal, stb. (pl. sétálóutca, játszótér, széles járda, stb.) és ahol nincs a közelben árnyékos terület. Más városokban (Szeged, Pécs, dél-európai városok) is a fent említett helyeken alkalmaznak árnyékolást. A Klauzál téri csarnok bejárata előtti járda keskeny, közelében van a csarnok árnyékot nyújtó bejárata és a Klauzál tér parkja, ill. az utca túloldalán a kialakítandó, részben árnyékos járda. Mindenesre amennyiben egyéb szempontok és elérhető források lehetővé teszik, kísérleti jelleggel ki lehetne próbálni a járdaszakasz árnyékolását.

TAKÁCS DÁNIEL:
FÁK TELEPÍTÉSE LEGYEN
AZ ELSŐDLEGES CÉL

Szakmai véleményem szerint ott van értelme a napvitorlák telepítésének lehetőségét mérlegelni, ahol a közterület huzamosabb emberi használatra, tartózkodásra hivatott. De csak akkor, ha fák ültetésére tényleg nincs lehetőség.

Minden más esetben a fák telepítése kell legyen az elsődleges cél az árnyékolás biztosítására. Tény, hogy vannak helyzetek, amikor igenis szükség van az árnyékolást segítő rendszer (pl. napvitorla) alkalmazására is. Ilyen lehet egy játszótéri homokozó, vagy akár egy vendéglátóegység kitélepülése.

BÁRDI ZSUZSA:
A TÜZOLTÓSÁG SZAVA
DÖNTŐ

A Klauzál Csarnok Klauzál téri bejárata tűzoltósági felvonulási terület, egy tűzcsap is van ott. Tűzoltósági felvonulási területet pedig kötelező szabadon hagyni, oda sem vertikális, sem

horizontális irányba nem építhető, szerelhető fel semmi, ami akadályozhatja a tűzoltóautó bejutását, a létra vagy az emelőkosár használatát, a mentési és tűzoltási feladatok ellátását.

A napvitorlákat társasházak előtt csak az érintett lakóközösségek bevonásával és együttműködésével lehet felszerelni. Ha egyetlen ház is tiltakozik, például azért, mert az árnyékoló felület takarja a kilátást a lakásokból, akkor a beruházást már nem lehet megvalósítani.

VALAHOL MÉGIS KI KELLENE PRÓBÁLNANI?

Az eszmecsere összeállítása után kaptunk még egy kiegészítést Vajnai Attilától és egy viszontválaszt Tóth Csabától, a klímakabinet vezetőjétől. Az álláspontok talán nincsenek is egymástól messze...

VAJNAI ATTILA: Ha meg akarjuk ítélni, hogy megéri-e a nyári árnyékolásra költeni, akkor talán érdemes ezt olyan beruházásokkal összevetni, mint a 34 milliárdra kerülő esővízgyűjtő tartály a Klauzál csarnok bejártánál. Fontos azt is megemlíteni, hogy Budapest most kilobizott 300 milliárd forintos EU-s támogatásából 50 milliárdot a közterek klímabarát átalakítására lehet fordítani.

TÓTH CSABA: Az esővízgyűjtő tartály egy nagyobb, jelentős részben az EU, és a magyar állam által támogatott projekt része, melynek célja az egyre intenzívebb csapadékok által okozott problémák csökkentése. Egy hasonló projekt keretében az árnyékolást is ki lehetne próbálni Erzsébetvárosban.

A SZERKESZTŐ ZÁRSZAVA

Amióta Vajnai Attila írása megérkezett, az eszmecsere több új fordulatot is vett. A tűzoltósági álláspontokhoz kapcsolódva a levélíró kérte annak közlését, hogy kezdeményezése természetesen nem a műszakilag lehetetlen megoldásokra vonatkozik, éppen a lakók és a közművek egyeztetését szorgalmazza.

A Klauzál téri víztároló ügyében a februári képviselő-testületi ülésen hangzott el, hogy a kiadások döntő részét az Európai Unió és a főváros fizeti a Városi Eső elnevezésű uniós projekt keretében, ezt nem érdemes tisztán önkormányzati kiadásokkal összevetni.

A 300 milliárdos uniós támogatás közterek átalakítására adható 50 milliárdjára pedig májusban lezárul az Egészséges utcák elnevezésű pályázat. Erzsébetváros ebből a pénzből újíthatja meg a Dembinszky és a Jósika utcát (lásd cikkünket lapunk 5. oldalán). Az árnyékolás ügyében tehát alighanem újabb forrásra kell várni. A lényeg az, hogy senki sem zárja ki: megfelelő helyen igenis jó dolog a napvitorla!

■ A oldalt szerkesztette: Barát József

A cigányfestők hallgatnak a színekre

ERZSÉBETVÁROS
A kultúrnegyed

Nagy roma festők címmel nyílt február 8-án kiállítás az Idősek Nappali Klubja Kulturális Központban. Orsós Sándor, a klub igazgatója elmondta, hogy régóta szeretnék volna ezt a kiállítást tető alá hozni, s a Romano Kher segítségével most sikerült.

Dalia László

Az erzsébetvárosi kiállításra a leghíresebb cigányfestők műveinek javát hozták el. Többek között Péli Tamás, Balázs János, Bada Márta, Szentandrassy István és Kökény Róbert képeit láthatja a közönség március 10-ig.

A Romano Khernek, a Budapest Roma művelődési háznak hatalmas gyűjteménye van cigányfestőktől, 101 alkotótól 2500 festményt őriznek. Rézműves Melindától, az intézmény igazgatójától hallottuk, hogy ez elődje Zsigó Jenő érdeme, aki 1987-ben elhatározta, hogy támogatja a roma festőket, vásárolt tőlük és ajándékba is kapott tőlük képeket. Nyaranta alkotótáborokat szervezett, s az ott elkészült alkotások is a gyűjteménybe kerültek.

Ezt a hagyományt teremtette újjá **Rézműves Melinda**, amikor tavaly újrászervezte a tábort. Ide fafaragókat és kosárfonókat is meghívtak. Rézműves Melindának nagyívú terve, hogy szeretné létrehozni a hagyományos roma mesterségek táját.

A cigány festők ötóde állami gondozásban vagy nevelőszülőknél nőtt fel. Ahogy a *Cigányfestészet* című album egyik avatott szerzője írta: „Sokuknak maga a vászon és papír a szabadság egyetlen terepe, s az alkotás okozta öröm és boldogság az egyetlen mód, hogy kitörhesse nek egy olyan világból, ahol kézzel fogható a nyomor.” A hazai roma képzőművészet alapító atyjának Balázs Jánost tekintik, aki mindent megtett, hogy ezt a címet elkerülje. Teljesen elszigetelve élt, 63 évesen kezdett el festeni, s amikor 1971-ben felfedezték, rosszul viselte a rá szakadó hírnevet.

Balázs sosem kívánt a cigányok példaképe lenni, hiszen kívülálló volt: Nietzschét, Schopenhauert, Thomas Mannt olvasott, és az állatokból, szörnyekből, történelmi eseményekből, bibliai témákból és mítoszokból összeálló varázslatos és mitikus világában sosem szerepeltek cigány alakok. A másik meghatározó figura, Péli Tamás, Hollandiában tanult és a nyugat-európai karriert feladva tért haza Magyarországra. Azt vallotta, hogy a mű-

vészet nyelvén és segítségével áthidalható az emberekben élő „több milliárdnyi előítélet”.

Az erzsébetvárosi tárlatot **Dr. Kispál Tibor** alpolgármester méltatta. Elmondta, hogy szeretnék, ha a vizuális kultúra is minél erősebben jelen lenne a kerületben. Ez a kiállítás is bizonyítja, hogy jó úton járnak. A kiállítást március 10-ig tekinthetik meg az érdeklődők az Idősek Nappali Klubjában, a Király utca 97-ben.

„Keresd meg a rosszban a jót.”

VÁRADI GÁBOR egyike volt Péli Tamás **tanítványainak. Ózdon született, ott is volt hengerész 26 évig, s ahogy mondja, egész életében festett, pedig a rokonai jó nevű muzsikás cigányok voltak. Két éve volt életmű-kiállítása Ózdon, egy éve ugyancsak önálló kiállítása Budapesten, a Szentandrassy Galériában. A Requiem Ózderért című festménye a kohászati művek balladája.**

• **Könnyebb élete lett volna, ha muzikusnak áll, mint a felmenői, a Berkiék.**

– Nem vágytam én arra, mert a muzsika nem érdekelt. Édesanyám szépen énekelt, de amikor apu meghalt, abbahagyta. Azontúl hiába könyörögtem, soha többé nem énekelt. Csodálatos szegénységben nőttem fel. Se ez nem volt, se az nem volt, de ami vót, az vót. A szegénység nagy fájdalom, ha úgy veszed fel. Én később megtaláltam a reményt, a szeretetet és a hitemet. Ezeket nem lehet legyőzni.

• **Ózdon tanodát is vezetett tíz évig és ahogy tudom, nemcsak cigány fiataloknak próbált segíteni.**

– Jöttek oda magyar gyerekek is, a szegénynek nem számít a színe. Próbáltam helyrehozni, amire a rendszer nem volt képes. Persze, nem köszönték meg, sőt, a végén rámküldték a számvéviszket is. Az senkit sem érdekelt, hogy 6 teremben délelőtt a felnőttekkel foglalkoztunk, délután meg a gyerekekkel. Örömmel jártak hozzánk a hátrányos helyzetű családok gyermekei, hiszen mindig kaptak uzsonnát is. S amikor elfogytak a pályázati pénzek, 2008-ban megszűnt a műhely. Ez felzárkóztató program volt, amiből sosem elég. Ózdon a lakosság 20 százaléka cigány. Ez egy veszélyes szám. Jó is, meg rossz is.

• **Péli Tamás volt a mestere, de előtte is volt élet.**

– Volt, persze, hogy volt. Sok festőt elolvastam, kiállításokra is jártam, de Pélitől tanultam majdnem mindent. Csak három év jutott rá...

• **Hogyan találkoztak?**

– Meghívtak 1990-ben egy képzőművészeti táborba. A Déli pályaudvaron találkoztunk. Ahogy megjött, rögtön azt kérdezte: Ki az a Váradi? Jelenkeztem, erre odajött, átölelt és vitt magával

a legközelebbi kocsmába. Engem nem érdekelt az ital, de neki nem lehetett nemet mondani. Azontúl havonta találkoztunk. Az ózdi kiállításomat '93 őszén ő nyitotta meg. Háromra hirdettük meg a nyitást, de fél négykor még nem volt sehol. Ózd vezetői is ott toporogtak, de ők nem is hitték, hogy eljön. Augusztus volt, 40 fokos hőség. Kimentem a kapuba, hogy jön-e már, hát abban a pillanatban fékez egy nagy fe-

kete autó. Péli kipattan és megkérdezi: „Váradi, van konyak?” „Van”, mondom. A teremben 48 fok volt, Péli mégis két óra hosszat beszélt. A cigányság bajáról, a politikáról, csak úgy ontotta a nagy igazságokat. Sajnos az a felvétel már nincs meg, pedig a helyi tévé felvette, de utólag valaki letörölte. Talán attól félték, hogy felviszik Pestre, s megesik az a csúfság, hogy egy cigány mondja ki az igazságot.

Tizenöt évvel ezelőtt, 2009. február 23-án hajnalban Tatárszentgyörgyön, a romanegyedben felgyújtották egy család házát, a kimenekülőkre löni kezdtek. Egy apa, Csorba Róbert és ötéves kislfia, Robika meghalt, egy hatéves kislány súlyosan megsebesült. Ez volt a hetedik támadás romák ellen. Százegrek éltek rettegésben. A támadássorozat hat halálos áldozattal és súlyos sebesültekkel zárult.

Erzsébetváros Önkormányzata, a Phiren Amenca nemzetközi ifjúsági hálózat és a Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Ház az évfordulón közös megemlékezést szervezett. Ennek előzménye, hogy civil szervezetek petíciót indítottak: nyilvánítsák február 23-át a romák elleni támadások hivatalos emléknapjává. A petíciót háromezren írták alá. Erzsébetváros egyhangú szavazással csatlakozott a kezdeményezéshez.

Tizenöt év némaság

Tatárszentgyörgy – február 23-a legyen a gyilkosságok emléknapja

A terem zsúfolásig megtelt, mikor Daróczi Anna aktivista a Romano Kher nevében az emlékestet megnyitotta. „Emlékezünk, mert emlékezni kell”, mondta. „Emlékezünk, mert a rasszista nézetek a közéletből nem tűntek el. Azért vagyunk itt, hogy Robikát, édesapját és a többi áldozatot gyászoljuk, a petíciót sikerre vigyük.” A Romano Glaszo Emberi Hang Művészeti Csoport a beszédeket dalokkal keretezte.

Erzsébetváros képviselőjében Szücs Balázs, Erzsébetváros kulturális, egyházi és civil ügyekért felelős alpolgármestere megindító beszédben emlékezett a történetekre, melyeknek tanulságait a magyar társadalom máig nem dolgozta fel. Annakidején (2008-2009-ben) kilenc alkalommal történt gyilkos akció, amelyben – fontos, hogy tudjuk – magyarok tá-

madtak honfitársaikra. Nagycséc, Tatárszentgyörgy, Tiszalök, Kisléta szegénysorsú lakói ezt az évet sosem felejtik el. A falunévek a magyar történelemben beleégtek. Robi apja negyvenkét éves lenne, kislfia húsz. Őket nem tudjuk visszahozni. De a történet megértése a mi kötelességünk. Nekünk kell olyan országot létrehozunk, ahol a kisebbségek békében élnek. Ahol szeretet, szabadság, testvériség uralkodik.

Kovács Szandra aktivista írását Farkas Ramóna fiatal színésznő olvasta fel. A záróbeszédben Herfort Marietta, a Phiren Amenca igazgatója a politika és a propaganda összefüggéseit érintette. „A gyűlölködés tudatosan épített politikai termék, a hatalomszerzés eszköze.” Ezért kell február 23-át emléknapra nyilvánítani. El kell érni tizenöt év némaság után,

hogy a gyilkosságok áldozatai közös emlékhelyet kapjanak.

Az este a Romano Glaszo dalaival zárult, miközben megnyitották a történetet végig kísérő fotós, Turay Balázs kiállítását. **B. A.**

Szívdesszert

Varró Dániel és Molnár György gyermekműsora a Csányi5-ben

Hogy mi is az a Szívdesszert? Talán valami csoki lehet, piros fóliában, versbe szedve, gitárkíséréssel.

Buják Attila

A Csányi5 közönsége erősen interaktív társaság. Ovisok kiscsoporttól felfelé, egészen alsó tagozatig, kismamák, nagymamák. Zajongnak, bekiabálnak, ha tetszik valami, gátlástalanul beletapsikolnak, csöppet sem illedelmesek. A költő, Varró Dániel tizenkét éves korában írta első verseit, s szinte azonnal sikeres volt. Első kötete, a Bögre Azúr 1999-ben befutott. Presser Pici (Pici bácsi) is megzenésítette költeményeit, írt bábmusicalt, meseregényt. Ma már az egyik legkiválóbb hazai műfordító. A Túl a maszathegyén (2003) sikere arra bizonyíték, hogy

a játékoság, a nyelvi természetesség megújítja a magyar verset is. Költőnk most negyvenhat lett, háromgyerekes családapa, de a mentalitása cseppet sem változott. A szereposztás igen. „A gyerekek nagyon tudnak táncolni az ember idegein”, mondja. De akik túl a maszathegyén laknak rendszeren megmossák a fogukat, megfésülik a hajukat, összehajtogatják a pizzamájukat. Ott lakik Lecsöppenő Kecöppenő, Szösznéne, Pöszméte, és a többi hős.

Akik Varró Dánielt a „posztinfantilizmus” költőjének tartják, tévednek. A nyelvi játékoság, a vers a legmélyebb emberi ösztönvilághoz tartozik. Varró Dániel mondja: amikor kezébe nyomták első kisfiát, aki „nyekergett, nyugtalanodott”, zavarában egy verset kezdett mondani. „Komoly” Ady verset halálról, elmúlásról, öszről, a gyerek elhallgatott, elkekedett szemmel bámult. Hogy Varró változatlanul népszerű, Badar ország királya, a műsorzárás is bizonyítja. Az irodalmi estek után a közönség udvariasan tapsol, veszi a kabátját, s valami emelkedett érzéssel távozik. Most a társaság a Csányi5-ben maradt. Az egyik nagy negyedórányi felolvasási ráadást kért, megjelölve a bónusz verseket. Varró poéta és a gitáros zeneszerző, Molnár György tíz éve alkot érzékeny párost.

„Csak jókedvemben tudok verset írni”

Badarország játékos poétája

Három fiú, Misi, Jancsi és Béni édesapja elkötelezett meserajongó. Hogy ért is a „kliensek” nyelvén, azt Maszathegy lakóinak ovációja bizonyítja. A Mesterrel, a posztinfantilista irányzat jelesével a felolvasás után váltottunk szót.

• **Ha belegendolunk, a mese nem szolid műfaj. Még a Hamupipőke is erősen korhatáros. Jancsi és Juliskáról nem is szólva.**

– Az az érzésem, a mesék nem kis része (Ezeregyéjszaka, Grimm) nem gyerekeknek íródott. Főleg felnőttek mesélték egymásnak.

• **Mit szeretnek a horrorban a gyerekek?**

– Azt vettem észre, ha van feloldás, ha a jók győznek, a rosszak megbűnhődnek, az a gyerekeknek máris rendben van. Három gyerekem van és nehéz őket megijeszteni. A „viszonylagos szörnyűségek” nem zavarják a gyereket. Az jobban bántja őket, ha a mesének igazságtalan, szomorkás vége van. Csukás Istvánnak van egy

meséje Sün Balázsról, aki legkisebb süniként mindig a küszöbre szorul. Ezért épít magának házat, de mivel esik az eső, bekérezkednek a testvérei. Sün Balázs újra a küszöbre szorul. Ezen a gyerekeim végképp kiakadtak.

• **A gyerekköltészet hajlam vagy tudatos választás?**

– Nem tudom. Olyan dolgokról írok szívesen, amit én is jószíval olvasok. Csak jókedvemben tudok verset írni.

• **Mi az a társadalmi szerep, amit egy mai költő felvállal? Ady országos sztár volt, mondhatni celeb. Barátnőit, kapcsolatait a fél ország ismerte. Csökkent-e a költészet**

jelentősége attól, hogy ma már „szakmaszerűbb”?

– Nem hiszem, hogy ez így van. Sokféle költői alkat van. Van, aki szívesen vállal közéleti szerepet, van, aki elmenekül ettől. Én nem vagyok önfeltárázó alkat, nem próbálkoznék ezzel szívesen.

• **Vizont tréfásan önré ragasztották a posztinfantilista költő bélyegét.**

– Nekem tetszik. Ha másképp kellene mondanivaló, a „badarköltészet” irányzatát művelem.

• **A verseket jellemzi valami összetéveszhetetlen nyelvi természetesség. A nyelv írja a verset?**

– Én hiszek ebben. Úgy vagyok vele, hogy nem mindig tudom az elejét, mi lesz a vége, hova fognak a dolgok kilyukadni. Szeretem, ha a dolgok „kialakulnak”.

• **Azt is mondta, a vers zeneként is hatással van a gyerekekre.**

– A vers zene. Nem véletlen, hogy a szerelem formája a szonett hatodfeles jambusokban. Az olyan, mint a szívverés. Bevallom, amikor verset olvasok, félhangosan teszem. A költészet hangzó műfaj. Papírra rögzítve csak holt anyag.

• **Ez jó élet lehet. Verseket dúdolni egy apokaliptikus világban, mikor a katasztrófa fenyeget.**

– Lehet, hogy az olvasás-írás egyfajta menekülés. Talán nem is véletlen, hogy főleg gyerekeknek írok. Szerintem az olvasó hálás azért, ha az író vidámságot, könnyedséget tud adni.

Gábor Zsazsa a Spinozában

A Spinoza Színháznál hagyomány, hogy minden bemutatójuk előtt meghívják a legszűkebb 15 fős támogatói körüket, és megkérdezik a véleményüket a következő premiérekről.

Sándor Zsuzsa

Így történt legutóbb is, mikor a Spinoza alapító vezetője, Sándor Anna bejelentette: Gábor Zsazsa életéről terveznek előadást. Ezúttal megosztották a vélemények: akadtak, akik azt felelték: mit keres Gábor Zsazsa a Spinozában, ahol neves zsidó művészek, tudósok drámai sorsáról szólnak a darabok? Zsazsa celeb volt, aki botrányairól, nagyvilági életéről, és kilenc házasságáról vált hírhedtté. Mások viszont azt képviselték, amit Sándor Anna is: miért ne lehetne a sok tragikus történet mellett olykor könnyedebb darabokkal is színre vinni?

De vajon ki lenne alkalmas Gábor Zsazsa alakítására, és ki legyen az a férfi partnere, aki egyszemélyben meg tudná jeleníteni a színpadon a celeb férjeit? „E-mailben kérdeztük meg erről a színház 9000 fős baráti körét. Férfi színésznek legtöbben Alföldi Róbertet, Stohl Andrászt és Nagy Ervint javasolták. Gábor Zsazsa szerepére pedig többek közt Básti Julit,

Udvaros Dorotyt, sőt, még Sophia Lorent is.” – nevet Sándor Anna. A színészek egyeztetése még folyik.

Zsazsa életéről Sándor Anna írt színpadi forgatókönyvet, amelyben arra is választ keresett: hogyan lesz egy jómódú, ámde nem túl tanult pesti lányból hollywoodi világsztár? A celeb vagyonos, asszimilálódott pesti zsidó családban született 1917-ben, a Múzeum körúti lakásukban 17 cseléd sürgött-forgott. A Gábor-lányok hárman voltak testvérek, s mindhárman színésznők lettek Amerikában. A legidősebb, Magda volt köztük a legműveltebb, 11 nyelven beszélt. A legfiatalabb Éva pedig a legtehetségesebb színész. Mégis Zsazsa lett a leghíresebb. Nekí leginkább a férfiakhoz volt tehetsége, s

kezett Hollywoodba, ahol férjeinek gyűjteményét tovább gazdagította a Hilton-hotellek tulajdonosával, Conrad Hiltonnal. Férjül vette még a Barbie baba feltalálóját, Jack Ryont, és akadtak még sztárgyűvédek, olajmágnások, filmszillagok is, akiknek Zsazsa megkérte a kezét.

Számos szeretője közt emlegette Chaplint, Elvis

ahhoz, hogyan kell önmagából dollármilliókat érő brandet csinálni. 1941-ben ment ki Los Angelesbe, akkor már kint élt a húga, de Zsazsa az antiszemizmus elől is menekült. Édesapja jó barátja volt az Amerikába kivándorolt filmrendező, Korda Sándor, aki filmszerepeket ajánlott a gyönyörű Gábor-lányoknak. Zsazsa is játszott vagy 50 filmben, de igazi népszerűséget a televíziózás hozott neki, amikor saját műsort kapott. Nem a színésznői kvalitásai miatt csodálták a nézők: Zsazsa életvezetési tanácsokat adott az amerikai nőknek, hogyan kell a férfiakat elcsábítani, gazdagon férjhez menni, és dobni a megunt férjeket. Zsazsának bőven volt erről tapasztalata. Még Pesten ismerkedett meg első férjével, egy török diplomatával, akit Ankarába is követett. A rossz házasságából pedig egyenesen Atatürk török államfő karjaiba menekült. 21 évesen már elvált asszonyként ér-

Presley-t, Frank Sinatrat, Jack Kennedyt is. Zsazsa nem csak a szépségével babonázott meg mindenkit, de szabadszájú, gátlástalan frivol stílusával is. Mindent ki mert mondani, amit a prűd amerikai nők, nem. Kiváló üzletasszony volt, nagyáruházakat, autókat reklámozott. Piacra dobta a Zsazsa arckrémet, amelyet állítólag titkos ősi családi recept alapján készített, s ettől lett olyan szép.

Gábor Zsazsa büszkén vállalta a magyarságát, rengeteget beszélt Magyarországról, s amikor kitört itthon a járványos gyermekbénulás, Amerikából nagy mennyiségű Sabin-cseppet küldött haza. Zsidóságát sem tagadta meg sohasem, bár a vallás nem érdekelte. A bulvár téma nehéz kérdéseket is felvet: vajon a csillogás, a gazdagság elég a boldogsághoz? Zsazsa soha, senkihez nem kötődött, de az álmát, hogy világhírű legyen, elérte.

A nagy kávéháború, avagy hogyan lett Erzsébetváros kávénagy hatalom

Magyarországon manapság minden magyar átlagosan két kávét iszik naponta, s természetesen minden háztartásban van kávéfőző. A boltokban megszámlálhatatlan örölt kávé közül válogathatunk, az egyik kedvenc az Omnia, amely Erzsébetvárosból indult hódító útjára. Ráadásul komoly harcok közepette.

Bóka László

Az 1960-as évek végén, ha az ember kávét akart venni, lement a Közértbe és nem sokat kellett gondolkodnia azon, melyiket vegye, hiszen a boltokban kizárólag a Magyar Édesipari Vállalat által pörkölt, név nélküli, osztálybesorolt (I., II., III. osztály) kávét lehetett kapni. A kor szocialista üzemlogikája szerint egyféle dolgot csak egy vállalat gyártott, amely maga volt a teljes iparág.

Itt Erzsébetvárosban az István utcában működött egy másik cég, az Élelmiszer és Vegyiacikkek Csomagoló Vállalat (ÉVCSV), amelynek az volt a dolga, – ahogyan az a nevéből is világosan látható –, hogy a kész termékeket becsomagolja. A Belkereskedelmi Minisztérium felügyelete alá tartozó vállalat azonban egy szép napon 12 millió forintos bankkölcsönből megvette az akkori világ egyik legjobb kávépörkölő gépét. (Mindezt abban az időben nem teheték volna meg a minisztérium engedélye nélkül.) Nem sokkal később, 1968. májusában a Műegyetem Élelmiszerkémiai Tanszékének segítségével, alapos kutatás után, 50 különféle kávékeverékből kiválasztották a fogyasztók ízléséhez szerintük legközelebb állót. 1968. június 4-én, kedden megkezdtek az új termék árusítását, amely az Omnia nevet kapta, a latin „minden” kifejezésből. Ezen a napon tehát megkezdődött a máig népszerű Omnia immár 56 éve tartó diadalmenete. A 10 dekagrammos Omnia akkor 16 forintba került.

Ezzel vette kezdetét a Kádár-kori élelmiszer-kereskedelem első és egyetlen, ám annál ádázabb konkurenciaharca. Az Omnia olcsóbb volt az I. osztályú kávénál és drágább a II. osztályúnál – éppen nem érte el ugyanis az I. osztályúvá minősítéshez szükséges pontszámot – ám a pörkölése sokkal gondosabb, korszerűbb technikájú volt, köszönhetően az új gépnek, aromatartó csomagolása miatt könnyedén felvette a versenyt az Édesipar első osztályú kávéjával.

Az addig monopol helyzetű Édesipari Vállalat többszörösen bajba került. Az időközben Compack nevet felvevő volt ÉVCSV nemcsak a vállalat fő nyereségforrását veszélyeztette, de az Édesiparnak meg kellett oldania saját kávéja csomagolását is. Erre a bémunkára a Compack már nem akart vállalkozni, miután jobb és olcsóbb árujával meghódította a kávépiacot. Ahonnan az Édesipar mindinkább kiszorult, ezért nemtelen harcba kezdett, melynek bírósági per lett a vége: a Compack konkurenciáját 1969 őszén beperelte és a pert 1970 elején meg is nyerte.

A per tárgya az Édesipar két akciója volt. Az egyik, hogy saját kávéit a legjobbként propagálta, és ezzel a Compackot leminősítette. A másik, ennél sokkal súlyosabb ügy háttere az volt, hogy a Compack forgalomba akart hozni egy drága, igényesebb fogyasztásra szánt kávé, Kolumbia néven. A forgalomba hozatal előtt néhány hónappal erről értesítette versenytársát, és mintaképpen elküldte az új kávéfajta zacskóját is. Erre az Édesipar Colombia néven új, luxus kávéval jelent meg a piacon, melynek ára pontosan megegyezett a Compack új kávéjának árával (10 dkg 18 Ft-ba került), nem beszélve a rendkívüli névhasznosításáról. Az Édesiparnak végül a Colombiát ki kellett vonnia a forgalomból.

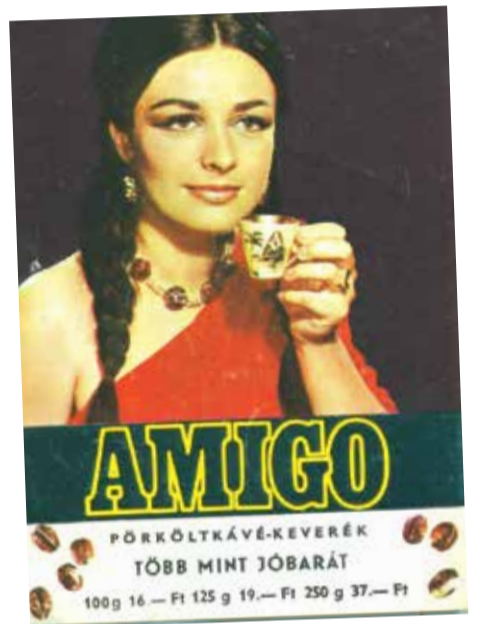
Az Édesipar kínjában piacra lépett saját kávékeverékével, ez volt az Amigo 19 forintért, ami ugyan spanyolul

A szokatlan versenyről még a Ludas Matyi is gloszszázott, amikor verseket gyártott a két versengő kávémárkára. Omnia: „Feketéje nem lesz gyöngye, Omnia a kávék gyöngye!” Míg az Amigora: „Ilyen kávé még nem vót: vásároljon Amigo-t!” A Ludas Matyi azonban nem lett volna kedvelt vicclap, ha meg nem találja a megoldást a versenyre: „Nem lesz leve: Legjobb az Omnia s az Amigo keverve!”

hímnemben jelent jóbarátot, de a szlogenje a kávék királynője volt. A Compack 1968 őszén megnyitotta első Omnia kávézóját a városligeti BNV (Budapesti Nemzetközi Vásár) területén, melyet sorban követett a többi. Ráadásul a cég ingyen mintákat kezdett osztogatni az Omniából, ami még népszerűbbé tette a kávéjukat.

Fotó: Fortepan/Bauer Sándor

Válaszképpen az Édesipar nem sokkal később 11 kávéházban tette elérhetővé az Amigót, és még az év vége előtt nyitottak egy Amigo kávébárt a belvárosban, ahol uzsonna-időben ingyen mérték a feketét.

1968 végére az Erzsébetvárosban született Omnia már a teljes magyar kávépiac egyharmadát uralta. Az Édesipar ekkor még nem hátrált meg, szükségük volt viszont egy olcsóbb kávéra, hogy felvehessék a versenyt az Omniával. Így jelent meg a 13 forintba kerülő Ali Baba, de ez sem volt tartós siker, ugyanis a Compack 1969 első napjától piacra dobta a 12 forint 50 fillérbe kerülő Kongót.

A kávéháború az Édesipar teljes vereségével, és az Omnia diadalával végződött, mert a Compack rájött, biztosan nyerni fognak, ha az otthoni kotyogós kávéfőzést erősítik a drága szalonnyitások helyett. A háborút az Omnia 1975-ben nyerte meg, ekkor lett ugyanis Magyarország legnagyobb mennyiségben eladott kávéja. A márka túlélte a rendszerváltást és máig népszerű.

Fotó: Fideiio

Február 21-én, a Farkasréti temetőben ezrek búcsúztak a 91 éves korában elhunyt Grétsy Lászlótól, aki tanszékvezető főiskolai tanárként, az Anyanyelv Ápolók Szövetségének elnökeként, MTA Magyar Nyelvi Bizottságának társelnökéeként, valamint rádiós és televíziós műsorok szerkesztőjeként, szereplőjeként óvta, évtizedeken át vigyázta a magyar nyelv tisztaságát.

Álljunk meg egy főhajtásra!

Grétsy László már életében a magyar nyelvvelés legendája volt.

Gyerekként gyakran hallgattam őt a televízióban, Vágó Istvánnal megálltak itt-ott egynéhány szóra:

A tanár úr utcai feliratokat, sajtóhíreket, műsorajánlókat elemzett, javított. Szépen, érthetően, világosan, egyszerűen magyarázta, mit-hogyan írjunk helyesen. Engem például most is javítana, valahogy így: „Zsuzsanna, ha cikket ír, ne azt írja, hogy gyerekként, inkább fogalmazzon úgy, hogy gyermekként, mert az igényesebb környezet ezt kívánja.”

Általános iskolában Szabó Zoltánné Vera néni, gimnáziumban Bánhidai György tanár úr tanította a nyelvtant, de mindig velünk volt az órákon Grétsy tanár úr szelleme is, buzgón néztük délután a műsorát, s igazán menő volt diákként jó helyesírónak lenni. A nyelvtani hi-

báktól hemzsegő szerelmeslevél írója nálam például labdába se rúghatott annak idején.

A helyesírásnak ma sajnos nincs igazi presztízse az ifjúsági és internetes nyelvhasználatban.

Grétsy Lászlóval az utolsó nagy tanítók egyike ment el, csöndben. Pár héttel korábban még hallgathattuk, csodálhattuk szellemi frissességét itt, Erzsébetvárosban is. A kerületi ingatlanokkal foglalkozó cég hívta meg a tanár urat, tartson előadást arról, hogyan lehetne a hivatali nyelvezettől megszabadulni.

Gyermekkorunk nagy példaképét közelről látni és megtapasztalni – eufórikus élményt jelentett igazgatónak, kabinetvezetőnek, ügyintézőnek egyaránt. Utat mutatott, tanácsokat adott, elindított egy folyamatot, aminek az lesz az eredménye, hogy egyszerűbb szerződések, érthetőbb számlák, világosabb előterjesztések

készülhetnek minálunk. Tényleg, milyen fontos feladat ez is, egy kultúrnegyedben!

Meghatott bejegyzések kerültek ki a közösségi oldalakra: a fotókon kollégák, a mosolygó tanár úrral. Aki az utolsó percre hirdette az ígét, a helyes, magyar beszédről és írásról, amerre járt. A Magyar Nyelv Jövője című konferenciára készült január 22-én. Előadónak invitálták. De hiába várták.

A magyar kultúra napján búcsút intett nekünk, a tanítványoknak, az egész országnak Grétsy László nyelvészprofesszor, a tanár úr.

Vágó István biztos megállítja majd egy szóra, elkvaterkázna abban a másik világban.

Ebben a világban nekünk, újságíróknak kötelességünk őrizni a hagyatékát.

Az erzsébetvárosi cégünknek írt e-mailjében csak így hivatkozott a levélre: ímé! S hiába húzza alá a helyesírás-ellenőrző, én ezentúl e-mail helyett ímélt fogok írni, magyarosan.

Grétsy László emlékére.

Török Zsuzsa

Az ERÖMŰVHÁZ műsorkínálata 2024. február 29. és március 14. között. A programok változhatnak. Az ajánlónkban szereplő eseményekkel kapcsolatban mindig tekintsek meg az aktuális információkat a kulturális intézmény honlapján: www.eromuvhaz.hu

K11

K11 Művészeti és Kulturális Központ és K11 Labor

Budapest VII. ker., Király utca 11. Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen hétköznapokon 10 és 16 óra között, és a rendezvények kezdete előtt. További információ: www.facebook.com/kiralyutca11 és www.k11.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu.

02.29. | 19:00

DOKU7: Kölyök Platónok / Young Plato (2023)
Partnerünk a Budapesti Nemzetközi Dokumentumfilm Fesztivál

Az Elvis-rajongó, független iskolaigazgató, Kevin McArevey es elkötelezett, új utakat járó csapatának álma, hogy változtassanak egy olyan belvárosi közösség sorsán, amelyet a szektás agresszió, a szegénység és a kábítószer sújt. A Belfast munkásnegyedben működő katolikus fiúiskola különleges módon küzd az észak-ír polgárháború évtizedei óta tartó erőszak legyőzéséért... Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

03.01. | 19:00

HÍRŐS GASZTROSZÍNHÁZ: Egy(s)Más

Napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kap az agykutatás, a psziché megfejtése. A Gasztroszínház legújabb előadásában Bata Éva és Bárnai Péter pszichológusok és pácienseik bőrébe bújva tárják fel a tudatalatti rejtett titkait. Előadás hossza: 60 perc – 3 részben, 3 italra vagy desszertre. Játsszák: Bata Éva, Bárnai Péter. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

03.02. | 14:00

VEGÁN 1X1 - OLASZ ÉTELEK

Workshop a Vászonszakoszlány vezetésével

Jártunk már Amerikában, Indiában, Japánban, most pedig Olaszországba „utazunk” a Vászonszakoszlány idegenvezetésével, hogy igazi klasszikus, mindenki által szeretett olasz ételeket készítsünk el közösen,

kizárólag növényi alapanyagokkal. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

03.05. | 19:00

KVÍZ-EST - Minden, ami zene

Törték már darabokra a szíved a Heartbreak Hotelben? Könyörögtél apunak: népies hangzása, bársonyossága, mondanivalójának fontossága mind-mind összeadódik a dalaiban. A műsorban közreműködik: Makk András jazzgitáros. Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

03.06. | 20:00

SERGŐ SÁRA AKUSZTIK

Sergő Sára zenéje folks, szívmengető hangzásvilág. Hangja magával ragadó: népies hangzása, bársonyossága, mondanivalójának fontossága mind-mind összeadódik a dalaiban. A műsorban közreműködik: Makk András jazzgitáros. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

03.07. | 10:00

«PERDÜLJ, FORDULJ!» ORSZÁGOS TÁNCALÁLKOZÓ

Fontos, hogy a tánc iránt érdeklődő nyugdíjasainkra is gondoljunk, népszerűsítsük a táncművészetet. Ismerjük meg egymás és más népek kultúráját. A táncosok magas színvonalon adnak elő különböző táncokat, üzeneteket közvetítenek a közönségnek. A programon a részvétel ingyenes.

03.07. | 19:00

DOKU7 2024 - Kislányomnak, Samának // For Sama (2020) - 95'
A Doku7 partnere a Budapesti Nemzetközi Dokumentumfilm Fesztivál

Egy anya, aki bocsánatot kér gyermekétől, hogy e világra hozta... A film fiatal rendezője, Waad al-Kateab az aleppói szír felkelés közepette meséli el öt év történetét: hogyan lesz szerelmes, házasodik meg, majd ad életet kislányának

Samának, miközben az egész világ összeomlik körülötte. Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

03.08. | 19:00

BÁCSKAI JULI PSZICHOSZÍNHÁZA: A mai szemmel

Főszereplők: Marjai Virág és Koltai Róbert. Író-pszichológus szakértő: Bácskai Juli. Közbehegedül: Bóna János. A pszichológia tudománya szórakoztató színházi formában. Jegyek elővételben: 2500 Ft | Jegyek a helyszínen: 3200 Ft

03.12. | 18:00

TÁRLATVEZETÉS Vigh Violetta kiállításán a K11 Laborban.

Tárlatvezetés Vigh Violetta kiállításán a K11 Laborban. Tárlatvezetés Vigh Violetta kiállításán a kurátor és a művész vezetésével. A programon a részvétel ingyenes.

03.13. | 19:00

SZÓSZÓLÓK - dalszerzés élőben: dalszövegírók, dalszerzők a K11 színpadán.

Házigazda: Hegyi György. Másfél óra zene és beszélgetés a magyar könnyűzene nagyjaival. Vendég: Lovasi András. Jegyek elővételben: 1500 Ft | Jegyek a helyszínen: 2500 Ft

03.14. | 19:00

DOKU7 2024 - A sztriptíz-táncos és a tábornok // Strip and War (2021) - 68'

A Doku7 partnere a Budapesti Nemzetközi Dokumentumfilm Fesztivál.

A fehéroroszországi Minszk külterületén egy különös pár él együtt: a szovjetbarát, múltba ragadt tábornok, otthonát unokájával, Anatollal osztja meg, aki otthagya eredeti mérnöki munkáját, most valódi hivatását követve sztriptíz-táncosként dolgozik, és egy saját erotikus színház alapításáról álmodik. Jegyek elővételben és a helyszínen: 1000 Ft

ÁLLANDÓ PROGRAMOK A K11-BEN:

ZUMBA GOLD • A Zumba Gold program kifejezetten a mozgásukban korlátozottaknak és az idősebb korosztálynak készült. Az órákat Veronika Berger Mezei diplomás mozgáspszichológia terapeuta tartja. Az órák mozgásszerűt igazolvánnyal ingyenesen látogathatók. Jegyár: 500 Ft. 03.05. | 16:00

SENIOR 50+ JÓGA • Jóga foglalkozások 50 év felett is mozogni vágyóknak, de nem kizárólag időskorúaknak. Minden szerdán 10 órakor. 4 alkalmas bérlet: 2000 Ft, jegyár: 600 Ft. 03.06. | 10:00, 03.13. | 10:00

RUMMIKUB KLUB • Egy családi társasjáték, amit dominószerű kövekkel, négyen játszanak egy asztalon. Gyorsan elsajátítható stratégiai, logikai, kombinációs készséget fejlesztő, fenntartó játék, ami minden korosztálynak ajánlott. **A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött!** Regisztráció személyesen a K11-ben, vagy e-mailben a regisztracio@eromuvhaz.hu címen. Játékalkalmak: 03.12. | 10:00

BEVEZETÉS A FOTOGRAFIA VILÁGÁBA
Workshop sorozat a K11-ben | **Kelemen Gergő Photography, www.kelemengergo.com**

Következő alkalmak: 03.09. | 13:00, 03.16. | 13:00, 03.23. | 13:00. A workshopokra nem kötelező, de ajánlott saját fényképezőt és képszerkesztővel rendelkező laptopot hozni! Az alkalmakra kizárólag bérlet váltható! Jegyár: 32.000 Ft/8 alkalom

HERNÁD HÁZ Pesti Mozi mozitörténeti kiállítás és klub - Hernád Ház
Budapest VII. ker., Hernád u. 46.
<https://www.facebook.com/pestimozis>
és www.hernadhaz.hu,
e-mail: pestimozis@eromuvhaz.hu

03.01. | 18:00
TÁRLATVEZETÉS

A Budapesti Mozitörténeti Alapítvány páratlanul gazdag tárgyi gyűjteménye a régi pesti mozik világába röpít vissza. A tárlatvezetést követően levetítjük a régi tévés és mozi szakemberekkel közösen készített, Erzsébetvárosi mozikról készült, csak nálunk látható dokumentumfilmjeink egyikét. Jegyár: 1000 Ft

03.01. | 18:00
TÁRLATVEZETÉS

A Budapesti Mozitörténeti Alapítvány páratlanul gazdag tárgyi gyűjteménye a régi pesti mozik világába röpít vissza. A tárlatvezetést követően levetítjük a régi tévés és mozi szakemberekkel közösen készített, Erzsébetvárosi mozikról készült, csak nálunk látható dokumentumfilmjeink egyikét. Jegyár: 1000 Ft

03.01. | 18:00
TÁRLATVEZETÉS

A Budapesti Mozitörténeti Alapítvány páratlanul gazdag tárgyi gyűjteménye a régi pesti mozik világába röpít vissza. A tárlatvezetést követően levetítjük a régi tévés és mozi szakemberekkel közösen készített, Erzsébetvárosi mozikról készült, csak nálunk látható dokumentumfilmjeink egyikét. Jegyár: 1000 Ft

03.05., 03.12., 03.19. és 03.26. | 18:00
ZÁRT CSOPORTOS MŰVÉSZTERÁPIA

Négy alkalmas, tematikus, zárt csoportos művészetterápia indul a Róth Miksa Emlékház és Gyűjteményben. Márciusi témánk: kapcsolatok. Használunk mindehhez asszociációs kártyákat, szemet gyönyörködtető Róth Miksa alkotásokat, meséket és persze a saját kezűnket is. Az alkotásokat festékekkel, pasztellekkel, ceruzákkal és filccel készített papírra, ami már önmagában is felszabadító élménnyel bír, de a csoport ereje még többet ad majd ehhez a reflexiók által. Bérlet: 19.990 Ft/fő/4 alkalom. Jegyvásárlás online, a Jegyx1 felületén.

03.09. | 14:00

RAKTÁRLESEN: NÉZZ BE A KULISSZÁK MÖGÉ!

Izgalmas kihívás elé állítjuk magunkat, látogatóinkat is bevonjuk a múzeum gyűjteményi-feldolgozó munkájába, hogy megmutassuk: számtalan izgalmas történettel találkozunk mindennapjaink során. Az interaktív programon nem csupán a muzeológus munkájával ismerkedhetnek meg a résztvevők, de mútárgyaktárunk egy-két rejtett kincsét is megmutatjuk látogatóinknak. Szakmai kérdések, szubjektív válaszok: múzeumi backstage program a muzeológusok való világáról.

Jegyár: 3000 Ft. Jegyvásárlás online, a Jegyx1 felületén, vagy múzeum jegypénztárban.

03.13. | 18:00 és 03.23. | 18:00
MŰVÉSZTERÁPIA WORKSHOP: KIVIRÁGZÁS - NŐI WORKSHOP 1-2.

Fontos kérdésekre keressük a választ kétalkalmas tavaszi művészetterápia workshopunk során, ahol zárt csoportban tapasztalhatod meg a női kör megtartó és bizalomteljes erejét. Az alkotások és reflexiók által felfedezzük a női erőforrásokat, amelyek által az önbizalom és önfeladás is növekedik. A kiállítótérek zárás utáni világa, a múzeum inspiráló alkotóműhelye és Róth Miksa szemet gyönyörködtető munkái lehetőséget adnak arra, hogy különleges élményként éljük meg a terápiás alkalmakat, lenyűgöző mútárgyakban kereshessük önmagunkat. Jegyár: 8000 Ft/fő/2 alkalom. Jegyvásárlás online, a Jegyx1 felületén.

03.13. | 18:00 és 03.23. | 18:00
MŰVÉSZTERÁPIA WORKSHOP: KIVIRÁGZÁS - NŐI WORKSHOP 1-2.

Fontos kérdésekre keressük a választ kétalkalmas tavaszi művészetterápia workshopunk során, ahol zárt csoportban tapasztalhatod meg a női kör megtartó és bizalomteljes erejét. Az alkotások és reflexiók által felfedezzük a női erőforrásokat, amelyek által az önbizalom és önfeladás is növekedik. A kiállítótérek zárás utáni világa, a múzeum inspiráló alkotóműhelye és Róth Miksa szemet gyönyörködtető munkái lehetőséget adnak arra, hogy különleges élményként éljük meg a terápiás alkalmakat, lenyűgöző mútárgyakban kereshessük önmagunkat. Jegyár: 8000 Ft/fő/2 alkalom. Jegyvásárlás online, a Jegyx1 felületén.

03.13. | 18:00 és 03.23. | 18:00
MŰVÉSZTERÁPIA WORKSHOP: KIVIRÁGZÁS - NŐI WORKSHOP 1-2.

Fontos kérdésekre keressük a választ kétalkalmas tavaszi művészetterápia workshopunk során, ahol zárt csoportban tapasztalhatod meg a női kör megtartó és bizalomteljes erejét. Az alkotások és reflexiók által felfedezzük a női erőforrásokat, amelyek által az önbizalom és önfeladás is növekedik. A kiállítótérek zárás utáni világa, a múzeum inspiráló alkotóműhelye és Róth Miksa szemet gyönyörködtető munkái lehetőséget adnak arra, hogy különleges élményként éljük meg a terápiás alkalmakat, lenyűgöző mútárgyakban kereshessük önmagunkat. Jegyár: 8000 Ft/fő/2 alkalom. Jegyvásárlás online, a Jegyx1 felületén.

03.13. | 18:00 és 03.23. | 18:00
MŰVÉSZTERÁPIA WORKSHOP: KIVIRÁGZÁS - NŐI WORKSHOP 1-2.

Fontos kérdésekre keressük a választ kétalkalmas tavaszi művészetterápia workshopunk során, ahol zárt csoportban tapasztalhatod meg a női kör megtartó és bizalomteljes erejét. Az alkotások és reflexiók által felfedezzük a női erőforrásokat, amelyek által az önbizalom és önfeladás is növekedik. A kiállítótérek zárás utáni világa, a múzeum inspiráló alkotóműhelye és Róth Miksa szemet gyönyörködtető munkái lehetőséget adnak arra, hogy különleges élményként éljük meg a terápiás alkalmakat, lenyűgöző mútárgyakban kereshessük önmagunkat. Jegyár: 8000 Ft/fő/2 alkalom. Jegyvásárlás online, a Jegyx1 felületén.

03.13. | 18:00 és 03.23. | 18:00
MŰVÉSZTERÁPIA WORKSHOP: KIVIRÁGZÁS - NŐI WORKSHOP 1-2.

Fontos kérdésekre keressük a választ kétalkalmas tavaszi művészetterápia workshopunk során, ahol zárt csoportban tapasztalhatod meg a női kör megtartó és bizalomteljes erejét. Az alkotások és reflexiók által felfedezzük a női erőforrásokat, amelyek által az önbizalom és önfeladás is növekedik. A kiállítótérek zárás utáni világa, a múzeum inspiráló alkotóműhelye és Róth Miksa szemet gyönyörködtető munkái lehetőséget adnak arra, hogy különleges élményként éljük meg a terápiás alkalmakat, lenyűgöző mútárgyakban kereshessük önmagunkat. Jegyár: 8000 Ft/fő/2 alkalom. Jegyvásárlás online, a Jegyx1 felületén.

Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény

Budapest VII. ker., Nefelejcs utca 26. Jegyek kaphatók online a jegy.hu és a jegyx1.hu oldalakon, valamint a helyszínen. www.facebook.com/rothmuzeum és www.eromuvhaz.hu, e-mail: titkarsag@eromuvhaz.hu

EMLÉKÉV A VILÁGHÍRŰ ÜVEGMŰVÉSZ TISZTELETÉRE

SZÍNES PROGRAMOK RÓTH MIKSA NYOMÁBAN

Március 1-én újra nyit a múzeum: a Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény munkatársai ezen a pénteken tárlatvezetéssel, szombaton és vasárnap pedig egész napos programkínálattal várják a látogatókat!

Idén az intézmény Róth Miksa emlékével szerez, 80 éve ugyanis annak, hogy elhunyt hazánk egyik legjelentősebb iparművésze. Tematikus tárlatvezetésekkel, épülettörténeti sétával, élő múzeumprogrammal nyitják meg a múzeumot.

A nyitótörténetén felavatják a múzeum új idővonalát, bemutatják újonnan kiállított tárgyaikat és számtalan izgalmas eseménnyel készülnek.

„Az emlékével lehetőséget ad arra, hogy visszatérjünk Róth Miksa korára, az őt körülvevő történelmi és művészeti környezetre, hogy felismerjük a változó, modernizálódó világ személyére gyakorolt hatásait” – fogalmaz Kolocz Dóra muzeológus.

A közgyűjtemény 2024-ben arra tesz kísérletet, hogy bemutassa az üvegművész életének és pályájának legfontosabb állomásait, hogy megismertesse élethelyzeit és újításainak nagyszerű eredményeit.

A Róth Miksa Emlékház és Gyűjtemény a világhírű iparművész egykori otthonában működik, a kerületi Nefelejcs utcában.

A NYITÓHÉTVEGE PROGRAMJAI:

Március 2-án, szombaton

11:00 ÉPÜLETTÖRTÉNETI SÉTA

A séta során megismerkedhet a látogató a mester mindennapjaival, cserfes szolgálóival, házias feleségével, és bejárhatja az épületet pincétől a padlásig. Választ kaphat a legfontosabb kérdésre: hány titkot őrizhetnek egy múzeum falai?

14:00 DIZÁJN AZ 1900-AS ÉVEKBEN

A lakásmúzeum számtalan századfordulós dizájnt rejt: Zsolnay Vilmos, Émile Gallé, Fischer Emil, Bodon Károly. Ez a tárlatvezetés Róth Miksa korának legnevesebb tervezőivel foglalkozik: bemutatja a 20. század első felének magas-polgári lakáskultúráját, felhívja a figyelmet a múzeum megbúvó értékeire.

15:00 A RÓTH MIKSA-IDŐVONAL

Új program debütál Róth Miksa halálának 80. évfordulója alkalmából. A múzeumban frissen átadott idővonal segítségével visszatérhet az érdeklődő Róth Miksa korára, az őt körülvevő történelmi és művészeti környezetre, felismerheti a változó, modernizálódó világ egyénre gyakorolt hatásait. A program során Róth Miksa életének és művészetének legfontosabb állomásait ismerheti meg, és az embert, aki a történelem mozgalmas időszakában, 1865 és 1944 között élt és alkotott.

16:00 VILÁGKIÁLLÍTÁSOK

A világhiállításokon való részvétel minden nemzetnek fontos reprezentációs célt szolgált, hiszen az ipar, a kereskedelem és a művészet is képviselhetette magát. Róth Miksa fontos szerepet töltött be a századforduló környéki magyar kiállítók között, így számos közgyűjteményi tárgy kötődik a világhiállításokhoz. Ezáltal díjnyertes mozaikok, érmek és relikviák kerülnek a fókuszba a tematikus tárlatvezetésen.

17:00 NŐK RÓTH MIKSA KORÁBAN

Ez a vezetett program izgalmas női történetek, karakterek, témák nyomában kalauzolja a nézőt. Művészfeleségek, feminista alakok, királynék kerülnek terítékre, és idézik meg azt a kort, amelyben Róth Miksa élt és alkotott.

Március 3-án, vasárnap

11:00, 15:00 BEKÖLTÖZTEK RÓTHÉK - megelevenedik a történelem!

Erzsébetváros, Nefelejcs utca, 1911. Nagy a felfordulás a Nefelejcs utcában! Mindenki arról beszél, hogy nemrég ideköltözött maga, a nagy művész, Róth Miksa! És nem egyedül jött, hozta magával az egész családját, no, meg óriási üvegműhelyét is! De hogyan zajlott az életük? Kikkel találkozhattak? Erről mesél egyik rokonuk és a cseléd, de megszólal a cserfes kofa és egy lelkes megrendelő is. Kulisszatitkok hangzanak el a családi legendáriumból, de a művészetek rajongói és a környék élete iránt érdeklődők is hallhatnak történeteket a múltból idelátogató vendégektől. Élő történelem program a Mare Temporis csapatával.

14:00 A RÓTH MIKSA-IDŐVONAL

16:00 ÉPÍTÉSZETI TÁRLATVEZETÉS

Alpár Ignác, Steindl Imre, Ybl Miklós, Korb Flóris: hogyan kapcsolódik Róth Miksa élete és karrierje Budapest legkiválóbb építészéhez? A tematikus tárlatvezetésen Budapest aranykorába utazhat a látogató: terítéken a városegysítés, a századforduló építészete. A gyűjtemény különleges darabjai segítenek a történetek elmesélésében.

17:00 MŰVÉSZET ÉS MINDENNAPOK

RÓTH MIKSÁNÁL

Tárlatvezetés az állandó kiállításokon. A program során a Róth család életébe és a művész munkásságába tekinthet be a látogató.

Szombaton és vasárnap a múzeum kizárólag napijegy vásárlásával látogatható, ami korlátlan számú programon való részvétellel jogosít.

További információ és részletek:
<https://www.rothmuzeum.hu/nyitohetvege/>

■ tzs

SZUSI SZERINT

A Makery Budapest és a kacsamell bulgurral

Hát, nem is tudom. Van ez a hely a Dob utca 38-ban. Foglalsz asztalt, kéred az étlapot, elmerengsz rajta, kiválasztod, hogy mit ennél, megrendeled. Aztán megcsinálod magadnak. Nem viccelek: magadnak főzöl. Most örömködhetsz, hogy ez már milyen kreatív, bulis és kalandos, hoznak neked kötetnyet – kéket vagy sárgát – eléd rakják a hozzávalókat, porciózva, darabolva, van főzőlap, elektromos sütő, edények és eszközök, sőt, a végén el is mosogatnak helyetted.

Húha. Nagyjából három és fél percig élveztem a Makery-programot: egy társasággal ültünk be együtt kajálni, s mire belazultam volna a péntek délutáni tejeskávém, vörösbórom, meg a barátaim mellett, már meg is érkezett az animátor. Óriási fatányérokra jött, rajta apró csészécskék, mindenféle színes boggyóval, biggyóval, füvel, bottal, fakó falatokkal. Sutt, belendítette az egészet az asztalra, izzította a tűzhelyeket, nem győztem kapkodni a kávémmal, meg a bórommal. A kedves fiatalember tabletet rakott az arcom elé, azon pedig ott repkedett, villódzott, mosolygott rám a recept.

Hát, nem is tudom. A baráti körünk kis csoportja összeborogott mindent egy serpenyőbe, lesz, ami lesz alapon, s ezzel elintézte a főzést. A csapat egy másik része szabotálta a programot, mindenféle indokkal, például, fáj a lába, fáj a keze, utál főzni, nem tud főzni, nem akar főzni, inkább csak úgy nézelődne, sörözne. A maradék néhány versenyző nekiállt. A pasik lelkesebben, a nők kevésbé. A fűszerek aromás illata mellett apró sóhajok szálltak a levegőben.

A munkás hétköznapokon túl, a hétvégi szedjél, vegyél, egyél beindulása előtt, a mákszemnyi időben, mikor épp lazíthattam volna egy minurkát, csak épp egy cseppet hátrádólva, szusszanva, én inkább jókedvűen elkészítettem két tányér, baromira elegáns kaját magamnak és a barátnőmnek. Ömlött rólam a víz, a tablet mindig lefogyott, a bórom felmelegedett, ám végül olyan isteni lett a kacsamellem, hogy szívesen továbbadom a receptjét.

Tanulság: A Makery jó hely, ha szeretsz főzni magadnak. Jó hely, ha nem tudsz főzni, mert ebben a pár órában majd azt hiszed, tudsz. Jó hely arra, hogy főzzetek együtt a kedves bárkiddel. Lehetőleg ugyanazt. Mert amúgy a tabletet nézitek mindketten. Akkor is jó hely, ha mindig arra vágytál, hogy a főzés előtti meg utáni rabszolgamunkát más végezze el, s te a séf legyél, cuki kötetnyben, a fotó meg megy az instára.

- SÜLT KACSAMELL, BULGURRAL,
- SZÁRÍTOTT PARADICSOMOS
- GOMBARAGUVAL
- Először a bulgurt pároltam meg kis sós vízben, rozsmaringgal, borssal, babérlevéllel. Másik edényben megdinszteltem kétféle gombát, kakukkfűvel, sóval, borsal, hozzáadtam csészényi szárított paradicsomot, kis szójaszószot. Serpenyőben vajon pirítottam készre a kacsamell szeleteket, só, bors, zaaar, füstölt paprika, kömény, snidling repült rá, szójaszósszal locsoltam. A közben megpuhult bulgurra dobtam még friss koriandert, snidlinget, végül a tányérra halmoztam mindent.
- Bővebben: <https://www.budapestmake-ry.hu/>

Jó étvágyat kívánok,
Szusi

A február 15-i újságunkban megjelent keresztrejtvény megfejtése: ANYUKA AKAR MÉG EGY KÖRT MENNI?

A helyes megoldás beküldői közül Glasel Erika olvasónk nyert két színházjegyet.

Mostani rejtvényünk megfejtését is az ujsag@erzsebetvaros.hu címre várjuk. Ez alkalommal kedvezzen a szerencse önnek!

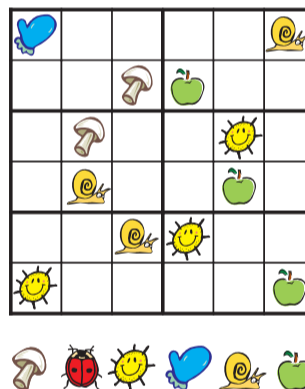
A POÉN 1. RÉSZE	SIEMENS, RÖVIDEN	BEVÁSÁR-LÓHELY	TOLEDO HATÁRAI!	HÁZASULAN-DÓKAT ÖSSZEAD	A TÖB-BES SZÁM JELE	MEGVER, TRÉFÁS SZÓVAL	RÓMAI 5-ÖS ALKOTÓ-ELEM	GYÚJTÓ-ÉR FEJFEDŐT VEISELŐ												
ARRA A HELYRE KERÉK-PÁROZÁS																				
TAJTÉKOS																				
LEMEZRE VESÉS																				
SAKKBAN ÁLL!																				
A NÁTRIUM VEGYJELE																				
ENERGIA RÖVIDEN																				
EGYIK HÓNAPJA A JUNIUS																				
EGY ESZ-TENDŐRE SZÓLÓ																				
VAN ILYEN FELÁR IS																				
FÉLIG OSZTI!																				
HAVASI EMBER																				
A JOULE JELE																				

GYERMEKREJTVÉNY

Peti megijed a vihartól. Segíts neki eljutni az apukájához!

Rajzold az üres négyzetekbe a hat ábra valamelyikét úgy, hogy minden sorban, minden oszlopban és a vastag vonalakkal határolt területeken belül minden ábra egyszer forduljon elő!

Találd meg a két kép között öt apró különbséget!

Megfejtések:

ÉRTÉKELTÁRÓ ÖNISMERETI CSOPORT ÁLLÁSKERESŐKNEK

Helyszín:
Hutyra Ferenc utca 11-15.

Elérhetőség és jelentkezés:
email:
fejlesztocesentrum@bjhuman.hu
telefonszám:
+36 1 322 0272

APRÓHIRDETÉSEK

Házhoz megyek! Fogsor készítését, javítását vállalom garanciával. Hívjon bizalommal: 06-20-980-3957!

Hagyományos férfi-női PEDIKŰR, lábápolás. Minden korosztálynak, 32 év tapasztalattal! Díjtalan házhoz megyek, fájdalmas körömbenövést és minden egyéb lábelváltozást megoldok: 06-20-938-9031.

Életjáradékot fizetne leinformálható ügyvéd/pedagógus házaspár ingatlan örökléséért. Keressen bizalommal a 06-70-252-4897 telefonszámon!

Izomtapadások, fej-, nyak-, hátfájdalmak kezelése, gyógy- és sportmasszázs, teljes testmasszázs szakrendelőben (Csengery utca 25.) vagy az Ön otthonában. Tel.: 06-20-595-3057.

Muscle adhesions, treatment of headache, neck pain, back pain, therapeutic massage, sports massage, full body massage in a

health institute (Csengery street 25.) or in your home. Mobile: +36205953057.

Jó anyagi háttérrel rendelkező, kulturált, egyedülálló fiatalember életjáradéki szerződést kötne úrral, hölgygel, esetleg gondozást vállal befektetés céljából. Hívjon bizalommal: 06-70-223-3588!

Nagy tapasztalattal szakápoló idősgondozást vállal, 24 órában kétheti váltásban: 06-30-229-3879.

SZOBAFESTÉS, mázolás, tapétázás bútormozgatással. Parkettacsiszolás, aljzatki-egyenlítés, PVC-, szőnyegpadló-lerakás. Minőségi, precíz munka, mérsékelt áron. (Alapítva: 1998.) Csapó György: 06-70-6355-777, 06-1-229-5694, festesma.iwk.hu

Erzsébetvárosi ingatlanok közvetítése kedvezményesen, 1%-tól. Telefon: 06-30-984-3962. Alacsonyjutalek.hu

Erzsébetvárosi Önkormányzatának kéthetente megjelenő, ingyenes lapja.
Kiadja: Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Polgármesteri Hivatal.
A kiadásért felelős személy: Tóth János jegyző
1073 Budapest, Erzsébet krt. 6. | Tel.: 06 (1) 462-3100.
Megjelenik 38 000 példányban

ISSN 2062-5812 | Online ISSN 2062-5898
Főszerkesztő: Barát József
Rovatvezetők: Bóka B. László, Buják Attila, Sándor Zsuzsanna, Török Zsuzsa Gyöngy | Fotó: Bazánth Ivola, Kissimon István | Olvasószerkesztő: Dalia László | Tördelés: Komornik Andrea
A szerkesztőség elérhetőségei:
ujsag@erzsebetvaros.hu | Tel.: 06 (1) 462 3142.

Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.,
9024 Győr, Újlak u. 4.

Hirdetésfelvétel: hirdetes@erzsebetvaros.hu.
A megjelent hirdetések tartalmáért és azokban foglalt szolgáltatások, ajánlatok minőségéért, valóságáért tartalmáért a lap kiadója és az Erzsébetvárosi újság nem vállal felelősséget.